

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Odklonjena demisija zunanjega ministra

Radi odpora v radikalnem klubu proti njegovi preobsežni ponudbi mednarodne kontrole je zunanji minister dr. Perić ponudil svojo demisijo, ki pa ni bila sprejeta.

Beograd, 24. marca. Včeraj zvečer so se razširile v političnih krogih vesti, da namerava minister zunanjih zadev dr. Ninko Perić podati ostavko. V zvezi s tem se naglašalo, da vlada v radikalnih vrstah veliko nezadovoljstvo radi Perićeve izjave v Narodni skupščini glede spora z Italijo. Ministrov ekspozice je bil na seji vlade odobren. Brez vednosti vlade in radikalnega kluba pa je minister dr. Perić dostavil pasus o mednarodni anketi. V radikalnih vrstah se sedaj naglašalo, da bo skušala Italija to anketo izrabiti v svojo korist. Kakor se zatrjuje, nastopa posebno ostro proti zunanjemu ministru dr. Periću bivši minister dr. Ninčić. V vladnih krogih pa se naglašalo, da bi nikakor ne bilo oportuno, da bi kar dva ministra zaporedoma de-

misijonirala radi konfliktov z Italijo.

Beograd, 24. marca. Zunanje ministrstvo je danes izdalo komuniké, v katerem odločno demantira vesti, da namerava minister zunanjih zadev dr. Ninko Perić podati demisijo. Kakor pa doznava vaš dopisnik iz poučenih krogov, vesti o nameravani demisiji niso netočne. Zunanji minister dr. Perić je radi nezadovoljnosti, ki jo je vzbudila njegova izjava v Narodni skupščini, včeraj zvečer res izročil ministrskemu predsedniku svojo ostavko, ki pa ni bila sprejeta. Ne glede na to pa se v političnih krogih naglašalo, da je položaj dr. Perića zelo omanjan in da se po predstojni vladni krizi ne bo povrnil na svoje mesto.

Jugoslavija zahteva objektivno preiskavo

Živahna diplomatska posvetovanja. — Neprestani obiski poslaničnikov v zunanjem ministru. — Odklonjen angleški predlog glede preiskave konflikta z Italijo.

Beograd, 24. marca. V zunanjem ministru se nadaljujejo razgovori glede konflikta z Italijo. Tekom včerajšnjega dne so ponovno posetili zunanjega ministra dr. Perića in njegovega pomočnika Markovića zastopniki vesele. Angleški poslanik Cunard se je mudil dopoldne in popoldne v zunanjem ministru ter je zvečer imel ponovno daljši razgovor z zunanjim ministrom dr. Perićem. Istočasno je posetil zunanjega ministra tudi italijanski poslanik general Bordero.

Angleški poslanik Cunard je pri tej priliki predlagal v imenu svoje vlade, naj se naš spor z Italijo reši potom mednarodne ankete, ki naj bi jo izvedla veleposlaniška konferenca. Anketa naj bi paralelno preiskala dogodke na jugoslovanski, albanski in italijanski meji. Razen tega je v imenu angleške vlade predlagal, naj sklene Jugoslavija z Albanijo sličen pakt kakor ga ima Italija.

Naša vlada je to ponudbo odklonila, ker bi to anketo po tem načrtu tvorili večinoma zastopniki držav, ki podpirajo Italijo. Veleposlaniško konferenco tvorijo Italija, Anglija, Japonska, Francija in Belgija. Anglija, Japonska in Italija nastopajo vedno skupno in je verjetno, da bi tudi v tem slučaju podprle italijansko stališče. Zato predlaga jugoslovanska

vlada, naj sestavi anketo Društvo narodov kot najvišji nevtralni mednarodni forum, ki je enako razpoložen napram eni kot drugi stranki. Pakta z Albanijo, sličnega kakor ga ima Italija, Jugoslavija ne more skleniti, ker garantira ta pakt politični režim Ahmed beg Zoga, kar pa je interna zadeva Albanije, v katero se Jugoslavija ne more in noče vmešavati.

Zvečer je zunanji minister sprejel zastopnike inozemskega tiska ter jim podal daljšo izjavo o razvoju konflikta z Italijo. Med drugim je naglasil, da bodo vojni atakejši posameznih poslaništev po lastni iniciativi odpotovali na mejo, da se na licu mesta prepričajo o resničnem stanju stvari. Vlada jim ne bo delala nikakih težkoč in ovir, ker se nima ničesar bati in bo vsaka objektivna ugotovitev lahko le podprla neresničnost italijanskih nalogcev.

Beograd, 24. marca. Danes dopoldne je posetil ves diplomatski zbor zunanjega ministra ter se informiral o nadaljnjem razvoju dogodkov in o stanju spora med Italijo in našo državo. Po Beogradu se je danes razširila vest, da je Italija izvršila delno mobilizacijo. V uradnih krogih se ta vest demantira.

Glavno glasilo socijalnih demokratov »Pravo Liko« pripisuje vso krivdo na konfliktu fašističnemu imperializmu ter simpatično poudarja miroljubnost Jugoslavije.

»Prager Presse« izraža iskrene želje za mirno poravnavo spora.

»Prager Tagblatt« označuje Jugoslavijo za »obtoženko kot tožiteljico« in izjavi: »Da se hoče Italija nekako opravičiti za svoje postopanje na Balkanu, dokazuje sofistika, s katero skuša krivdo naprtili Jugoslaviji. Torej se ni bati odkritega konflikta.«

Nemški »Socialdemokrat« pa resumira: »Edino, kar lahko prepreči vojno in jo bo morda preprečilo, je nedvomna miroljubnost Jugoslavije.«

Jugoslovenska debata v Budimpešti

Budimpešta, 24. marca. Na včerajšnji seji odbora za zunanje zadeve zgorne zbornice je podal zunanji minister dr. Valko obširnejše ekspozice o odnosih Madžarske napram Italiji in Jugoslaviji. Med drugim je naglasil, da teži madžarska zunanja politika za tem, da ustvari dobre odnose z vsemi sosednimi državami in zlasti tudi z Jugoslavijo ter da očrtni svoje odnose z Italijo. Diference, ki so nastale v zadnjem času med Italijo in Jugoslavijo, nikakor ne morejo povzročiti spremembe v tem prizadevanju madžarske zunanje politike.

Za ministrom je govoril grof Appony, ki je v svojem govoru med drugim naglasil, da imajo Madžari samo en interes in to je, da se čim prej reši vprašanje madžarskega izhoda na Jadransko morje.

Poslanec Lajos Bek je odobral politiko vlade, ki doslej ni podvzela nikakih odločilnih korakov v pravcu orientacije madžarske zunanje politike. Naglasil pa je potrebo gospodarske zveze med Madžarsko, Rumunijo in Jugoslavijo proti agresivnemu postopanju s strani Avstrije. Seja je bila nato zaključena.

Tiskovine vseh vrst
izdeluje lično in ceno
Narodna tiskarna v Ljubljani

Srdita borba za proračun

Vlada je obupala nad možnostjo pravočasnega sprejema. — Petdnevni provizorij. — V začetku aprila bo vlada odstopila.

Beograd, 24. marca. V ospredju političnega zanimanja stoji zopet vprašanje pravočasnega sprejetja proračuna. Končno tudi v vladnih krogih prevladuje prepričanje, da je z ozirom na kratek rok sprejetja proračuna do 1. aprila skoro izključeno, ker je v razpravi še cela vrsta ministrstev in prijavljeno še veliko število govornikov. Z vladne strani so se tekom zadnjih dni ponovno podvzeli koraki, da bi opozicijska pristala na skrajšani postopek ter omogočila pravočasno sprejetje proračuna. Vlada po svojih porsedovalcih naglašala, da je sprejetje proračuna za opozicijo itak iluzorno, ker je jasno, da sedanja vlada ne bo ostala neizpremenjena ter da bo takoj po sprejetju proračuna prišlo do razširjenja sedanje koalicije ali pa do koncentracijske vlade, v kateri bodo gotovo zastopane več ali manj tudi vse opozicijske skupine. Ako bi ta prizadevanja ostala brezuspešna, se v vladnih krogih zatrjuje, da bo proračun sprejet najpozneje do 5. aprila. Za teh pet dni naj

bi se določil sumarni sorazmerni kredit. Gotovi radikalni krogi so se zavzemali za to, da bi teh pet dni ostalo ex lex stanje, čemur pa se je predsednik Narodne skupščine Marko Trifković odločno uprl.

V vseh političnih krogih prevladuje prepričanje, da je današnja vlada že v ostavki ter da bo takoj po sprejetju proračuna prišlo do temeljitih sprememb. V zvezi s tem so se tekom včerajšnjega in današnjega dne vršila posvetovanja med zastopniki opozicije glede nadaljnjega postopanja v proračunski debati. Kakor se doznava, bodo opozicijske skupine sestavile posebno resolucijo, ki bo prečitana v Narodni skupščini. Govori se, da bodo opozicijske stranke pod gotovimi pogoji pristale na skrajšani postopek, zahtevajo pa, da se izločijo iz amandmanov vsa pooblastila, ki naj se rešijo s posebnim zakonom, o katerem naj skupščina razpravlja takoj po sprejetju proračuna.

Današnja seja Narodne skupščine

Razprava o proračunu ministrstva javnih del. — Govor poslanca dr. Pivka. — Zanimanje cest v Sloveniji.

Beograd, 24. marca. Današnja seja Narodne skupščine je pričela ob 10. dopoldne in je nadaljevala razpravo o ministrstvu za javna dela. Prvi je govoril posl. dr. Pivko (SDS), ki je uvodoma naglasil, da zasluži ministrstvo javnih del več pozornosti, kakor pa se mu jo je posvečalo doslej. Po svetovni vojni so skoraj vse ceste zanemarjene in je nujno potrebno, da se obstoječi nedostaki končno enkrat odpravijo. Govornik se nato bavi z razmerami v Sloveniji, naglašajoč, da so bile ceste v Sloveniji do nedavna najboljše v državi, da pa jih je slaba državna uprava upropastila. Prebivalstvo mora doprinesati velike davčne žrtve za vzdrževanje cest. Toda državna uprava ne čuti

dolžnosti, da bi te zneske izplačala cestnim odborom za vzdrževanje cest, marveč jih porabi za druge svrhe. Razumljivo je, da ljudstvo radi tega zabavlja proti centralizmu. Govornik zahteva, da se te krivice nemudoma odpravijo in vsi na račun okrajnih odnosno cestnih doklad vplačani zneski izplačajo cestnim odborom odnosno zastopom. Nadalje zahteva, da se okrajna cesta Ptuj - Čakovec, ki tvori eno glavnih prometnih žil, podpravi, kar obstoja sicer nevarnost, da bo cesta vsled pomanjkanja potrebnih sredstev popolnoma propadla. Nato so govorili še poslanci Urošič, Ranković, Vukotić, Zagorac in Babič, na kar je bila seja ob 13.30 zaključena. Prihodnja seja popoldne.

Parlamentarna manifestacija za našo vojsko

Včeraj je bil sprejet proračun vojnega ministrstva. — Ekspozice generala Hadžića. — Zanj so glasovali tudi radičevci. — Manifestacija za našo armado.

Beograd, 24. marca. Po govoru poslanca Agatonovića je bila včerajšnja dopoldanska seja ob 14. zaključena in se je nadaljevala ob 17. Na popoldanski seji sta govorila zemljoradnik Jovanović in radičevac Trnjar, nakar je vladna večina proračun finančnega ministrstva sprejela.

Nato je prišel v razpravo proračun ministrstva vojne in mornarice. Ko je stopil na govorniški oder vojni minister general Hadžić, mu je priredila vsa zbornica spontane ovacije, vzključilo vojski in mornarici. Manifestacija je napravila globok vtis in je dokazala, da vidi ves narod v naši vojski mogočino varstvo miru. General Hadžić je nato podal obširno ekspozice o stanju vojske in naše narodne obrambe. Naglasil je, da se je proračun za vojno ministrstvo znižal za 68 milijonov dinarjev ter znaša 20.4% celokupnih izdatkov. Minister utemeljuje potrebo dobrega oficirskega in podoficirskega kadra. Rekrutni kontingent znaša 95.000 mož. Fabrikacija orožja v državi se intenzivno povečava. Zrakoplovstvu in mornarici posveča vlada vso pažnjo. Minister je naglasil, da ne moremo imeti mornarice ofenzivnega značaja, vendar pa naša 600 km dolga obala zahteva, da razpolagamo z dobro organizirano defenzivno mornarico. Končno je minister naglasil, da je vojska na višini svojega naloga in bo v slučaju potrebe opravičila nade, ki se polagajo na obrambo domovine, ako bi jo kdorkoli napadel. Zbornica je sprejela ministrov govor z viharim odobravanjem.

Prvi se je nato oglašil k besedi poslanec Ivan Pucelj, ki je v imenu narodnega seljaškega kluba podal izjavo, v kateri je naglasil, da ima Narodni seljaški klub popolno zaupanje v narodno vojsko, posebno pa še v njeno vrhovno vodstvo. Zato bo Narodni seljaški klub zlasti še z ozirom na mednarodni položaj, da se zagotovi mir na Balkanu, glasoval za proračun ministrstva vojne in mornarice.

V imenu opozicijskih skupin SDS, DZ in zemljoradnikov je nato podal izjavo poslanec Groh, naglašajoč, da bodo imenovane skupine glasovale proti proračunu, ker smatrajo proračun kot izraz zaupanja sedanji vladi, ki pa takega zaupanja ne zasluži.

Za tem je dobil besedo zemljoradnik Moskovljević, ki je začel v svojem govoru napadati vojnega ministra, čes da se vojski po vojaških pretepačih. V skupščini je nastal strahovit kraval. Več radikalnih poslancev je planilo na govorniški oder in poslanca Moskovljevića s silo odstranilo. Opozicija je proti temu viharno protestirala. Predsednik si je zaman prizadeval, da bi vzpostavil red in je moral končno sejo prekiniti.

Po daljšem odmoru se je seja nadaljevala, nakar je bil po govoru federalista Urošića proračun ministrstva vojske in mornarice z glasovi radikalov, klerikalcev in radičevcev sprejet.

Takoj nato se je pričela razprava o proračunu ministrstva za javna dela. Minister za javna dela inž. Serbec je podal krajši ekspozice. V debati je govoril prvi poslanec Vujčić, za njim pa poslanec Ivan Pucelj, ki je ostro napadel klerikalce. To je Puceljeva kritika tako razdražila, da so začeli burno protestirati. Vmešali so se tudi radikali, tako da je moral predsednik sejo prekiniti. Po zopetni otvoritvi se je poslanec dr. Pivko opozoril predsednika, da mora po poslovniku sejo zaključiti, ker je bila radi neredov že dvakrat prekinjena. V vladnih vrstah je izzvala ta ugotovitev veliko nevoljo, ker so upali, da bo proračun sprejet še tekom noči. Radikali so se radi tega hudovali nad klerikalci, toda predsedniku ni preostajalo drugega, kakor da je sejo ob 23.15 zaključil.

VOJAŠKA REFORMA NA ČESKOSLOVŠKEM

Praga, 24. marca. Vlada je predložila poslanski zbornici osnutek zakona o letnem kontingentu rekrutov, o nadomestni rezervi in posameznih izjemah obrambnega zakona. Letni kontingent rekrutov bo odslej znašal 70.000 mož, kar jili bo več rekrutiranih, bodo večali samo 12 tednov. Rezervne oficirje bo lahko vojaška uprava imenovala iz kroga častniških aspirantov že tekom službene dobe. Na novo se uvede nadomestna rezerva, v katero se bodo uvrščali predvsem vzdrževalni rodin, ki bodo aktivno služili le po 12 tednov. Obrambna dolžnost je splošna in obsega vse moške državljane od 20. do 50 let.

Justifikacija v Varaždinu

Varaždin, 24. marca. Danes zjutraj je bila izvršena justifikacija nad morilcem Jurajem Božičem, ki je lansko leto umoril v Krapini gostilničarja Dolicekega in dva njegova gosta. Prošnja za pomilostitev je bila odbita in smrtna obsodba včeraj razglašena. Božič je sprejel vest o justifikaciji povsem mirno. Vso noč je prebdel v svoji celici ter se je danes zjutraj spovedal. Justifikacija je izvršil na dvorišču sodišča krvnik Mauser. Predno je stopil pod vislice, je Božič obrnjen proti občinstvu spregovoril s krepkim glasom: »Gospodje sodniki in drago občinstvo, prosim vas, da mi moje dejanje odpustite!« Krvnik je nato izvršil svoj krvavi posel. Smrt je nastopila takoj. Danes zjutraj je skušal Božič zavleči justifikacijo na ta način, da je po svojem zagovorniku sporočil predsedniku sodišča, da hoče podati še nekatere važne izpovedi o raznih tatvinah, ki jih je doslej zamočal. Njegova prošnja po zaslišanju pa je bila odbita. To je tekom tretji let že peta justifikacija v Varaždinu, ki je s tem dosegel rekord v Jugoslaviji.

Nedolžna razbojniška idila na samotni cesti

Ljubljana, 24. marca. Tiha, gluha, temna noč je ležala nad zemljo, ko se je sinoči ali prav za prav še danes ob pol 1. zarana družabni Korlek poslovil od svojih tovarišev v Mostah, kamor po čudni navdi zahaja v prijazno gostilno mešat karte in z mavljanjem preganja večerno dolgočasje.

Vražje temno je, kakor v rogul je dejal Korlek, ko se je poslovil od tovarišev, privihal obratnik, zajezdil svojega dvokolesnega konja ter z malo električno svetilko v desnici pognal po cesti mimo Kodeljevega in skozi Štepanjo vas proti Ljubljani.

Temne brezvezne noči s podočmi oblaki na nebu ustvarjajo v človeški duši temno, skoro nekam grozotno razpoloženje. Razen tega se je Korlek vozil ravno ob uri duhov. Prešel je še srečno mimo pokopališča in mu ni noben okostnjak podstavil noge, toda pasirati je bilo treba še nekaj prav samotnih obgozdnih ovinkov.

Ze je privozil blizu Novokove gostilne v Štepanji vasi, ko se po široki cesti nasproti približila črna, sumljiva postava. Tišina vsega kroga, niti pasjega lajeja ni bilo slišati, samo Korlekov bicikel je škripal pod napornim pogonom svojega gospodarja, ko so od nasprotni strani bližje in bližje zveneli koraki neznanega sumljivca.

Kdo bi popisal in kdo bi sploh vedel, kakih občutkov so navdali Korleka, ko je uvidel, da je srečanje neizogibno! Hitro je premestil svetilko v levo, z desnico pa se potipal na zadnjem žepu ter se prepričal, če njegov skanonec sedi na starem mestu.

Pritisnil je na pedale, da požene bicikelj v dir. Komaj pa je švignil mimo neznanca, je v gluho noč odjeknil zamolkel pok, prav zares, kakor iz samokresa:

— Bum! ...
Milost božja in vsi svetniki, da bi videli, kako je Korleka vrglo s kolesa. Kakor bi trenil, je posvetil neznanec s svetilko v obraz in mu v prsi naprtil samokres:

— Vi ... vi ... kaj pa hočete? Roke kvišku! ...

Oh, zares čudno: tudi neznanec je bil prepaden, kakor nikdar nikoli noben tolovaj. Tudi ni imel v rokah nikakega orožja. Neznadni pok ga je prešinil z enakim strahom kakor Korleka ...

Ej, srečala sta se prava dva junaka! Ko sta ee bližala drug drugemu, je namreč Korleku nenadoma počila pnevmatika na zadnjem kolesu ... V medsebojni bojazni sta se kakor na komando obrnila oba. Neznanee se je s tresočimi koljeni predstavil za delavca, ki hodi prenočevati doli nekam za Štepanjo vas. Korlek ee je lepo vlijudno oprosil — in nadaljevala sta pot vsak v svojo smer, domov, na varno ... Če bi se bila luna sprehajala med oblaki, bi se gotovo nasmešnila ali zasolila od ginenjosti. Tako pa se je Korlek danes sam zgledal v našem uredništvu in nam povedal svoj izredni doživljaj v minuli tih, temni, gluhi noči ...

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Elektri. 70dst. invest. posojilo 84.50 — 85.—, Vojna škoda 344 — 345, Zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22, Zastavni listi 20, 22, Celjska posojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevje 99, — 100, Praštediona 850, Kreditni zavod 160, 170, Strojne tovarne 85, Trbovlje —, 415, Vevče 120, Stavbna družba 55, 65, Sešir 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize. Dunaj 800.50 — 803.50, Berlin 13.50 — 13.53, Italija 260.61 — 262.61, London 278.20 — 277.—, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 222.50 — 224.50, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih: Beograd 9.135, London 25.25625, Newyork 520, Milan 23.92, Praga 15.40, Dunaj 73.15, Pariz 20.34.

— Trst: Beograd 38.13, London 105.45, Curih 441.77.

Podpirajte
podporno društvo slepih

Definitiven konec italofilske politike

Nauki iz zadnjega konflikta z Italijo. — Potrebe novih smernic naše zunanje politike. — Neomajna zvestoba Francije. — Tesnejši stiki s sosednimi državami.

Debata o vnanjem položaju v Narodni skupščini je končana. Napravila je na vso našo javnost najboljši vtis in tudi inozemstvu je lahko zelo poučen in zelo prepričevalen barometer za našo notranjo silo. Naj se tudi Evropa preplavlja s poročili o naših notranjih borbah, ki res niso mile; — sedaj se je mogla uveriti, da smo v vnanjem pogledu, v obrambi državne neodoljivosti in v varstvu lastnih nacionalnih interesov sklenjena enota, s katero mora vsako računati. Ako k temu pristajemo še, da je ves seljaški klub demonstrativno glasoval za proračun vojnega ministrstva, kar se mora vsekakor računati kot zelo posrečena gesta, ki v inozemstvu ne more ostati brez učinka, je ugodni vtis popoln.

Kot definitivno moremo smatrati, da je konec oni nesrečni politiki, ki je smatrala, da se je treba za vsako ceno in kljub vsemu dobriki Italiji, pa naj nas še tako bagatelizira in zapostavlja. Pokazalo se je, da so možgani uspehi tudi, ako nam Italija odkrito nasprotuje, tudi ako nastopa zoper nas z očitimi pretnjami in intrigami. Ta uspeh, ki smo ga dosegli v odporu zoper veliko Mussolinijevu intrigo te dni, je našo pozicijo brez dvoma silno ojačil in onemogočil za bodoče vsakemu vnanjemu ministru naše kraljevine, da bi se kdaj angažiral za Italijo do tako nečestne mere, kakor se je to vršilo do decembra lanskega leta.

Konflikt z Italijo je znova pokazal, da smemo računati z vsestranskim podporo in pomočjo Francije. Vemo ceniti ta veliki fakt, zato se dobro zavedamo, da ga ne smemo zlorabiti. Francija si želi miru kakor si ga želimo mi, v obeh državah je enako ogorčenje zoper opasno in brezvestno fašistično ofenzivnost, ki hoče udeleževati svoje militaristične in kolonialne zavojne načrte z brezprimerno brutalnostjo, kakor da se zanjo strahotna nesreča velike vojne sploh ni nikdar

dogodila. Mi prav dobro razumemo francoske pozive na zmernost in jih cenimo v polni meri, zavedajoč se, da vršimo pri tem veliko mirovno delo. Zavedamo pa se, da pomeni to hkrati brigo za lastne interese, zakaj pomoč Francije nam bo toliko sigurnejša, kolikor bolj bo francoski narod videl, da se v zvezi z nami bori za pravično stvar, za miroljubno pojmovanje, za demokracijo. To je danes v Evropi ogromen kapital, ki ni samo moralne, marveč tudi efektivne vrednosti.

Dragocen nauk izvira za nas iz poteka konflikta tudi, kar se tiče odnosa do Anglije. Naša dolžnost je, da izrabimo v bodoče sleherni priliko, da ga uverimo, kako nikakor nismo rušilec miru na Balkanu, marveč prav obratno. Anglija nikakor ni izgubljena za nas in ravno sedaj vidimo, da je odvisno le od nas, da je naši nasprotniki ne izrabljajo proti nam.

Ne gre podcenjevati tudi nemškega javnega mnenja, ki je sodilo trezno in objektivno ter obsodilo italijansko izzivljanje.

Naslanjajoč se na te konstatacije in pridobitve imamo dobro bazo za ureditev odnosov z našimi sosedi. Kolikor je v državah, ki so nam mejni, naših javnih in skritih nasprotnikov, so se lahko uverili, da naša stvar ipak ne stoji tako slabo, kakor bi želela Italija v svoji sovražni obkroževalni politiki. Zato upamo, da bodo trezno premislili položaj ter se ne udajali opasnim iluzijam, kar bo ureditev vseh zadev samo pospeševalo. Stvar naše diplomacije je, da izkoristi uspeh v konfliktu z Italijo tudi v tem pogledu in s spretnim aranžiranjem utrdi zveste, pridobi omahljive in s tem ojači stabilnost obstoječega stanja. Ako se tudi v tem pogledu spretno izrabi ugodna prilika, Italija v svojih snubitvah ne bo mogla več imeti uspehov, ki bi nam bili opasni.

Dogodki križem Jugoslavije

Nova letalska katastrofa v Novem Sadu. — Brzjavno in sodnijsko dosežena sreča. — Trinajst nedolžnih muslimank v policijskem zaporu.

Knjigotržec Evgen Rak v Bosanski Gradski je začel pri letošnji razredni loteriji kot podkolekto znane beograjske Kolokovičeve razpečevalnice prodajati srečke. Tik pred izbranjem v januarju je s priporočnim pismom vrnil neprodane srečke Kolokoviču v Beograd. Ko pa je naslednji dan čital izrečane številke, je na svoje zaprepačenje uvidel, da je odposlal tudi srečko s št. 97106, ki je zadela 100.000 Din.

Sreča se mu je torej izmuznila iz rok, toda Rak je pogodil pametno idejo. Brzjavil je v Beograd, naj na pošti za drži priporočeno pismo na naslov Kolaković. To se je zgodilo. Z naslednjim vlakom je Rak odjadel v Beograd, vzel srečko iz pisma in si dal izplačati dobitke.

Toda Kolakovičeva kolektura je nekako doznala o potujoči sreči in je Raka tožila zaradi sleparije. Skoro dva meseca se je pred beograjskim sodiščem vlekla pravda, ki je te dni končala z ugotovitvijo, da Rak ni zagrešil sleparije in torej obdrži denar, ki ga je vjel s pravicami ameriškim domislekom.

V soboto zvečer je sarajevska policija izvršila običajno racijo po javnih lokalitih. Polovila je 13 muslimank, deloma žen, deloma deklet, ki so mirno sedele v kavarni in srebele kavo.

Za čas ramazanskoga posta, ki zdaj traja, se za muslimane noč pretvarja v dan, dan pa v noč. Stara je navada, da se po večerni molitvi vršijo obiski in da se v kavarnah sreba črna kava in pušci cigarete. To ni zabranjeno niti ženskam, ki imajo razen tega v omenjeni kavarni svoj poseben oddelček. Čeprav torej ženske niso zagrešile ničesar, jih je dal policijski uradnik odgnati v zapor. Ker je

naslednji dan bila nedelja in policija ni uradovala, so aretovanke preležale v zaporu do ponedeljka popoldne, torej celih 30 ur.

Pri zaslišanju je vladni komisar moral ugotoviti, da niti ene izmed aretiranih ni v ničemer sumljiva in jih je takoj izpustil. Med aretovanimi se je nahajala tudi neka mati s 14-letno hčerko. Mirno sta sedeli ob kavi in poslušali glasbo. Ob 11. zvečer je planila v kavarno policija ter ju brez razloga aretirala s drugimi. Istotako je odgnala neko ženo, ki ji je moč naročil, naj ga počaka v kavarni. Neko vdovo pa je policija prišla, ko se je nekoliko po 11. vračala domov od svoje matere. Sarajevske novine protestirajo proti aretacijam na osnovi famozne prijave »radi brezposelnosti in klatenja v kavarni« ter zahtevajo, da se vodstvo racij poveri starejšim in izkušnim policijskim uradnikom, da se ne bodo več ponavljali dogodki, ki upravičeno razburjajo muslimansko prebivalstvo.

Letošnjo pomlad se na vojaškem aerodromu v Novem Sadu zopet pričenjajo vrstiti letalske nesreče. Komaj so pred dnevi položili v zemljo kapeana Kuternikova, ki je strmoglavil iz višine 600 m, že prihaja novo poročilo o smrtni nesreči. Tragika je tem večja, ker pri katastrofah, ki so pri nas domala številnejše, kakor v vsej Evropi, končujejo življenje naši najhrabrejši in najspretnnejši letalci.

Včeraj nekoliko pred poldnevom se je dvignil v zrak poročnik Mustafa Beškarevič. Vil se je v višini v ozkih spiralih. Ko je bil že 500 m visoko ter naglo zaokrenil v polkrog, ga je centrifugalna sila s močnim sunkom vrgla

iz letala. Priletel je s strašnim padcem na tla, slomila se mu je hrbtenica. Nezavestnega so prepeljali v bolnico, ni pa seveda nikake nade, da bi se vzdržal pri življenju.

Zanimivo je dejstvo, da je letalo brez pilota še nekaj časa mirno letelo dalje, nato pa se obrnilo s propelerjem proti zemlji, se pognalo navzdol in se razbilo na drobno.

Tržaško pismo

Trst, 22. marca.

Lepšega vremena, kakor ga imamo te dni v Trstu, si ni mogoče želeli. Človeku se ob tem tako prijetno ogrevalno solnce kar neverjetno zdi, da se morejo ljudje baviti s takimi grdimi stvarmi, kakor je n. pr. Albanija, in govoriti o vstajah, vpadih, oboroženih posredovanjih, vojnih in sličnih nadlogah, ki se prav čisto nič ne prikladajo tako veselo se prerajajočemu življenju. Sicer pa, kar je res, je res: mi v Trstu že takoj iz vsega začetka nismo nič kaj verjetnim vsakoletnim pomladanskim vestem o neki vstaji, ki se baje pripravlja v Arnavituku, in če bi bil Virginio Gayda, direktor rimskega »Il Giornale d'Italia«, ki v ostalem ni ravno neumen človek, prišel po informacije v Trst ter vprašal onega Arnavita, ki na vogalu ulice Geppa in Roma snazi čevlje, kako je tam dobi, bi ne bil vzmirljiv sveta z onimi tartarskimi vestmi o strahovitih vojnih pripravah od Triglavu do Kajmakčana, temveč bi bil javljal svetu, da se v Albaniji in okoli nje prav nič ne kuha, izvzemši seveda — laško polento!

Kakor pa že rečeno, smo pri nas v Trstu vse preveč pomladanski razpoloženi, da bi se bavili s takimi neveselnimi stvarmi. Mi smo za življenje, mi hočemo živeti, vedno bolj živeti in pomlad nam vdihuje vsak dan cele kupe novih načrtov za čim lepše, čim bujnejše življenje.

Znano vam je, da je n. pr. prometno življenje v Trstu vse doslej postajalo vedno bolj in bolj zimska, da je takorekoč ne samo zamrznilo, temveč že skoraj popolnoma zmrznilo. Vidite, temu nedostatku hočemo sedaj na vsak način priti v okom. Tržaško prometno življenje mora zopet oživetiti, in zato je predsednik tržaških oljaren — mazi je treba, da teče! — general Piccone, sprožil zborovanje, na katerem je inž. Brainovich poročal, kako bi se promet preko Trsta poživljal z zgradbo prekopa, ki bi vezal Jadran s Črnim morjem ter vodil kar naravnost preko Krasa. V današnjem pomladanskem razpoloženju sem trdno prepričan, da se bom še z barko vozil iz Trsta v Ljubljano in iz Ljubljane v Trst; seveda pa ne tako, kakor morda mislite vi, ljubljani! — hm, ki vozite barko — po suhem! Nekrščanski ljudje!

Kar se tiče nekrščanstva, smo se pri nas v Italiji, odkar nam vlada liktorski snop, znatno poboljšali. Prav v zadnjem času pa se uvaja še neka posebnost, ki bo gotovo še veliko bolj dvignila moralo naše mladine. Gospod Mussolini je, kakor vam bo znano, zopet dal križu častno mesto v šoli, toda molitve pred šolskim poukom in po pouku ni rvedel. Sedaj pa se uvaja tudi molitev pred poukom. Ta molitev sicer ni vzeta iz katekizma, ali molitev, pravilo, pa je vendarle. Stvar je namreč taka, da je fašistovska šolska uprava določila vsaki tržaški šoli svojega posebnega svetnika — patrona, čigar slika bo visela v vseh šolskih sobah, in vsak dan se bo pred začetkom pouka čital kratak opis življenja in delovanja tega patrona, ki naj si ga mladina jemlje za vzor in ga skuša posnemati v njegovih krepostih in vrlih. Teh svetnikov pa ne najdemo ne v koledarju, ne v priliki, temveč edino le v fašizmu. »martirologij«: tržaškimi šolam so postavili za patrona tiste fašiste, ki so v časih fašistovskega zverinskega divjanja proti našemu ljudstvu plačali svoje divjstvo s svojim življenjem. Pomislite samo, kako vzgojno bo vplivalo na našo dečo in kako silno ji bo povzdignilo moralo vsakdanje čitanje življenja teh fašistovskih »mučnikov«!

Ta mesec je vobče, kar se tiče vsakovrstnih novotarij, ki vstopajo v veljavo, zelo pomemben. Tako se je te dni vsepovedno razglasil poziv, ki kliče samce pod davčni vijak. Do 21. t. m. se morajo zglašiti vsi samci od dopolnjenega 25. do še nedopolnjenega 65. leta starosti, da se jim odmeri samski davek. Zakon o tem davku je sicer stopil v veljavo že ob novem letu, ali finančni minister je bil vendarle toliko prizanesljiv, da je pustil nepopolnletnim

samcem ne samo vse predpust, temveč celo še mesec dni posta, da bi se spopoljšali. Kdor se je spokoril v tem kiralnem roku, mu je seveda vse odpusteno; kdor se pa ni, mu bo pa po 31. t. m. že pokazal birč, kaj se pravi, ostati fantič!

Sport

Nogometne tekme LNP

Na sportnem prostoru Primorja se vrši jutri, na praznik, ob 16. kot predfinale ljubljanskega podsaveznega okrožja za prehodni pokal LNP tekma med Ilirijo in Hermesom. Isti dan igra odločilno pokalno tekmo v Mariboru Rapid in Maribor, v Celju pa Atletiki in Celje. Zmagalec v tekmi Ilirija: Hermes pride v finale ljubljanskega okrožja, kjer bo imel za nasprotnika ASK Primorje, zmagalca v Mariboru in Celju pa igra 3. aprila v Celju semifinala. Zmagalca v teh dveh tekмах igra nato v Ljubljani končno odločilno tekmo za letošnje pokalno prvenstvo LNP.

Hermes se je prebil v ljubljanski semifinali z zmago 9 : 0 nad Krakovom in 6 : 2 nad Slavijo, z zmago nad Panonijo. Obe moštvi sta že v dobri kondiciji, le skupna igra utegne biti še pri obeh pomanjkljiva, to pa bolj pri Iliriji kot pri Hermesu. Sednjen je igral letošnje tekme tako dobro, da ga Ilirija nikakor ne bo smela podcenjevati ter postaviti proti njemu morda nekompletno moštvo. Hermes v njegovih sedanjih postavi je smatrati za enega najresnejših tekmecev za letošnje pokalno prvenstvo podsaveza in pričakuje se lahko za jutri obojestranske dobre igre in napete borbe.

Kot predigra se vrši ob 14.30 prvenstvo na tekma med Reko in Krakovom, dvema enako močnima nasprotnikoma, ki sta sposobna podati zanimivo igro.

V nedeljo igrajo v I. kolu prvenstva ljubljanskih prvorazrednih klubov Hermes in Jadran ter Ilirija in Slovan, dopoldne ob 10. pa drugorazredna dvojica Slavija in Krakovo.

Meddržavna tekma Madžarska — Jugoslavija. Madžarski nogometni savez je brzjavno vprašal JNS, da li je Jugoslavija voljna dne 10. aprila v Budimpešti odigrati meddržavno tekmo z Madžarsko. — Ker ima večina podsavezov ta termin zaseden s prvenstvenimi tekmami, je malo verjetno, da bi JNS ponudbo sprejel.

Protesti. Concordia je vložila protest radi prvenstvene tekme Hašk-Concordia, češ da je sodnik sodil pristransko. Gradjanski je vložil protest proti tekmi Concordia — Gradjanski, ker je Concordia nastopila z igralcem Raličem, ki je bil kaznovan. Oba protesta sta brezpredmetna in bo JNP primoran, da ju zavrne.

Iz sekcije ZNS. (Službeno). Redno tedensko seje se vrše vsak četrtek ob 18. uri. Sodniki za tekme v petek 25. in v nedeljo 27. t. m. se objavijo le potom članske knjige v »Evropi«. — Tajnik.

Hazena SK Maribora — Ilirija. Po daljšem presledku bo imela naša sportna publika zopet priliko gledati izvrstno družino Maribora, ki nastopi v petek 25. t. m. proti našemu prvaku Iliriji. Prijatelji hazene bodo sigurno toplo pozdravili korak Ilirije, da je pridobila takoj za prvo tekmo to ambiciozno in simpatično družino, ter jim s tem pripravila sportni užitek prvega reda. Družina Maribora se je tekom lanske sezone povzpela na jako visoko stopinjo ter se je danes povsem upravičeno smatra za eno vodilnih družin naše države. Ilirija bo imela z Mariborom jako težak posel ter bo morala uporabiti vse svoje zmognosti, ako hoče oditi z igrišča zmaganosno ali pa vsaj s častnim rezultatom. Tekma se vrši ob 11. uri dopoldne na igrišču »Atene« ob glavnem tivolskem drevoredu.

Brizganec

Ljubljancem mi pravimo špricer. Zda v postu je njegova sezona. In da se bodo vsi častili brizganca zavedali, kako dične davke plačajo z enim samim brizgancem, naj naštejemo:

1. davek na vino, 2. občinsko trošarino, 3. uvoznino, 4. gostilniško takso, 5. pridobitno, 6. državno doklado, 7. občinsko doklado, 8. invalidski davek, 9. komorsko doklado, 10. davek na poslovi promet, 11. pavšal za računske listke, 12. gasilski davek, 13. dohodninski davek, 14. dvaodstotni davek na telesno delo, 15. po najnovšem tudi oblatni davek.

To pa še ni vse! Z brizgancem se plača tudi stanarina, zavarovalnina, plače nameščencev, razsvetljava, kurivo, policijska ura in bogve kaj še. Tudi po brizgancih se lahko taksirajo dobri državljani v beli Ljubljani.

kriti z dolgo rjavo dlako in priklenjeni na močne verize.

Opravičil se je, da ne more ostati na obedu, pač pa bi bil pripravljen čez dva ali tri dni priti tudi na obed, ako nanese priliko. Prosil jo ie. naj ga pismeno obvesti, kdaj bi mogel priti na obed.

Prisrčno se je poslovil in odšel. Edino, kar ga je veselilo, je bilo Milino zdravstveno stanje, ki se je od dne do dne boljšalo. Vse drugo, kar je videl in slišal, mu je bilo neprimetno.

Poiskal si je drugo skrivališče, od koder je lahko nemoteno opazoval Vaškovo bajto in vse, kar se je v nji godilo. Bal se je, da bi utegnili Mila njegovo prvotno skrivališče izdati.

Junjsko poldne ga je pomirilo. Lačen ni bil in na obed se mu slohi ni hotelo. Ležal je na boku in počival. V mislih se je veselil na čas, ko bo skrivnost Vaškove bajte pojasnjena. Popoldne si je zabeležil, koza mora obvestiti o svoji promociji. Tako se je približal večer in Kovačik sam ni vedel, kdaj in kako se je stemnilo.

Naenkrat se je začelo drdranje avtomobila, s katerim sta se pripeljala Hora in Horalek.

Kmalu nato je zaslišal Kovačik od

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 24. marca 1927; katoličani: Gabriel; pravoslavni: 11. marca, Sofronije.

Jutri: Petek, 25. marca 1927; katoličani: Marijino oznanenje; pravoslavni: 12. marca, Teofilan.

DANASJNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Ti in jaz«. A. — Opera: Zaprta.

Kinematografi: Matica: »Francoska Me-salina«. — Dvor: »Žena demon«. — Ideal: »Tartuffe«.

Zabavni večer konservatoristov ob 20. v Kazini.

Družabni večer obrtnikov v restavraciji Zvezda.

Predavanja: ob 20. v prostorih Jadrana, prof. A. Melik: »Zunanje politični položaj Jugoslavije«. — Ob 18. v Narodnem domu dr. Majer: »Nega telesca« (Društvo Atena).

PRIREDITVE NA PRAZNIK.

Gledališča: Drama: Zaprta. — Opera: ob 15. »Carmen«.

Kinematografi: Matica: »Rinaldo Rinaldini«.

Sportne prireditve: Hazena: ob 11. na igrišču Atene: Ilirija — I. SSK Maribor. — Nogomet: ob 14.30 prvenstvena tekma Reka — Krakovo. Ob 16.: pokalna tekma Ilirija — Hermes.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bohinec, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta. Jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Karlovska cesta.

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes lahko dobe kinostopnice (tudi za jutri) naročniki z izkaznicami serij I in J, v soboto pa naročniki z izkaznicami serij K in L.

Uničevanje stenic in golazni

Higijenski zavod nas naproša za objavo naslednjega priporočila:

Sedaj je primeren čas za odpravo stenic in druge golazni po stanovanjih s Cyklonom B, ki deluje popolnoma zanesljivo in ne kvari predmetov. Za podrobne pogoje se je obracati na Drž. higijenski zavod v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

Da ta splošno koristni nasvet postane čim očitnejši, ga — evo — objavljamo pod »Beležnico«.

Razkritje velike komitske zarote v Skoplju

Policija v Skoplju je te dni na prav nenavaden način razkrila široko razgranjeno zaroto bolgarskih komitejev in njihovih jatakov (pomočnikov). Vsi krivci so že pod ključem, o zadevi pa se doznajajo naslednje podrobnosti:

V sodnih zapisih v Skoplju se je že nekaj časa nahajal 28letni Boris Gonevič, sin slovitega bolgarskega vojvode Gone, ki je pred par leti padel v borbi z jugoslovenskimi orožniki. Gone je bil osební prijatelj bolgarskega generala Protogerova, ki dobro pozna tudi sina Borisa Goneviča in ga želi osvoboditi iz rok naših oblasti. Ni še dognano, na kak način je Protogerovo uspešno, da je stopil v stike z bolgarskim komitskim organizatorjem in atentatorjem Čipuševičem, ki se je zadnje čase skrival v Skoplju in okolici. Čipuševič je stopil v zvezo z nekim Dušanom, ki je bil med vojno inženir v Bolgariji ter se popolnoma naučil bolgarskega jezika. Skušal ga je pridobiti za načrt, da Goneviča osvobodita ter izvedeta široko zasnovano komitsko organizacijo okrog Kumana. Dušan je sicer pri svojih sosedih na prav slabem glasu, vendar pa z dušo in telesom zaveden Srb. Na videz je pristal na Čipuševičev pogodbo ter z njim do podrobnosti izdelal načrt za osvoboditev Goneviča. Začela sta tudi provajati organizacijo. Ko pa je bilo vse dogovorjeno, se je Dušan podal v Skoplje naravnost k velikemu županu Vildoviču in mu izdal celotno zasnovo. Veliki župan je takoj izdal primerne navedbe in orožnikom je tekem zadnjih dni uspelo, da so polovili vse zarotnike.

To razkritje znači velik napredek za razmere v južni Srbiji, ker je s preprečenjem osvoboditve Borisa Goneviča komitstvo makedonstvujočih v južni Srbiji prav občutno prizadeto.

Ladislav Vladyka:

35

Skrivnost mrtvašnice

— Jarko, saj prav za prav ničesar ne ve. Rekla sem mu, da si me spremljal iz gledališča in da sva šla spetoma malo na izprehod, ker je bila noč zelo lepa. Tako da sva prišla do pokopališča. Vse drugo sem mu povedala tako, kakor je res bilo. Hora ga je nahujskal proti tebi, kajti on ve, da nisem bila v gledališču in ve tudi, zakaj nisem bila. V tebi vidi sovražnika. Sai sem ti rekla, kaj je pomenil tvoj prihod k nam.

— Meni se pa zdi odveč razmišljati o takih glupostih. Ali je bil dr. Nesveda pri vas?

— Da, včeraj se je zrlasil in dejal, da je brez skrbi, vendar pa mi je svetoval, naj si čim prej opomorem, da bi mogla z možem odpotovati v letovišče.

— Saj to bi bilo še najbolje. Poza-bila bi na dogodke zadnjih dni. v novih razmerah bi se razvedrila in vse bi bilo dobro.

— Veš, da se potovanja že vnaprej veselim?

— Ali mi boš kaj pisala?

Pogovor je postal veselejši in mirnejši. Kovačik bi bil rad izvedel še kaj o posetih obeh gospodov pri Vašku, z druge strani ga je pa celo veselilo, da je Mila pozabila na to in da se je pojavilo na njenih blelih licih vsaj malo rdečice. Oči so se ji zopet svetile in novo življenje je odsevalo iz njih.

Presenetila ga je niena prošnja, naj ji da zrcalo.

— Ali veš, da sem se včeraj po boleznih prvič pogledala v zrcalo? Bala sem se lastnega obraza.

— Evo ga, a danes se ne bojiš?

— Ne, nič več se ne bojim. Saj to ni najstrašnejše. Popoldne je bil pri meni frizer, no seveda, ti si že zdravnik in zato te take reči ne zanimajo. Pa reci, če mi to-le ne pristaja?

Ogledoval je kodre nad njenim desnim sencem in razmišljal, da - li ni bil frizer tretji zdravnik, ki je zdravil hitreje in bolje kot prva dva skuval.

Gledala se je v zrcalo, ki ji ga je podal.

— O čem razmišljaš, da ne odgovoríš?

— Kako dobro in prijetno je zdravniku, ako se more umakniti frizerju.

— Ali naj bo to očitek? Potemtakem se mi diš.

Ni odkovoril. Sicer pa odgovora itak ni pričakovala. Nervozno si je popravljala lase nad sencem. Ogledoval je skozi čipke njena ramena, ki so že dobivala prejšnjo nežno barvo. Ustnice je imela rahlo namazane.

Vrnila mu je v masivni okvir vdolano zrcalo s krasnim ročajem in Kovačik ni hotel ugaibati, kdo ji ga je podaril. Bilo je samo po sebi umevno.

Vstal je in se hotel posloviti.

— Nikar me ne pusti same. mož je rekel, da pride šele popoldne. Nerada bi ostala sama doma. Ali bi ne ostal pri nas na obedu? Imamo novo kuharico, ki zna izborno kuhati. Danes se počutim dobro, rada bi malo kramljal. pa me hoče pustiti samo.

Na dvorišču se je začelo srdito lajanje.

— To sta Horovi dogi. Ko sem se jezila, da me z neprestanim lajanjem samo nadlegujejo, mi je rekel, da ne ostaneta dolgo tu. Ne vem, čemu ju je kupil. Mož mi pa noče povedati pravega vzroka.

Kovačiku se je zdelo, da je to Vaškovo darilo, ni pa hotel govoriti o svojih zaključkih in domnevah.

Ogledal si je dogi. Bili sta veliki, po-

desne strani srdito lajanje dog. Zagledal je Horalka, ki je vodil dogi. Mila je rekla, da je kupil dogi Horalek. Hora je moral biti torej tudi tu v službi bogatega bankirja. Čudno je pa bilo, da je prišel s Horalkom tudi Vašek. Sestanek je bil torej domeni.

Kolikor se je videlo iz daljave, je bil Horalek dobre volje. Opetovano je potrepljal spotoma Vaška no rami in mu vso pot nekaj živahno razlagal. Pri tem je neprestano mahal z rokami. Nasprotno je pa stopal Vašek ob nekovi strani zelo flegmatično.

Pred ograjo je prevzel dozi Vašek in stopil z njima na vrt. Na vrtu je nastal nepopisen dirindaj. Vaškovi psi so planili na dogi in Vašek je moral napeti vse sile, da pomiri trono svojih čuvajev. Dogi je pustil na verigah in samo nagobčnike je jima odvezl. Čudno je bilo, kako sta za tudi ta dva psa ubogala, dasi sta bila prvič v njegovih rokah.

Tisti večer je ostal Vašek v bajti. Samo parkrat je stopil iz nje, da pogleda, kaj počenja nova psa. Svoje pse je imel zaprte.

Glad je prisilil Kovačika, da je zapustil svoje skrivališče še pred polnočjo.

Zgodbe izgubljenih duš

Slike iz ljubljanske policijske kronike. — Na potu v močvirje. Nehvaležni kavalirji in zlobni jeziki.

Kako naj bi Vam opisal gospodično Lino in tok njenega življenja? ... Neki znanec je to kratko karakteriziral: Frizuro ima kakor kak kanihal! Vse trli od nje. Nikar si ne mislite, da je krasotica. Kaj še! Dolge noge ima in dolge prste. Preveč »teatralni« je, ziblje in giblje se, kakor kaka figura v filmu. Prestala je Lina večtedenski zapor in pripeljali so jo na policijo pred komisarja, da ž njo nadalje uraduje. Komisar jo je kratko pozdravil: — Zakaj ste bili zaprti, hm? Hud paragraf je tu zapisan! Lina reško in zaničljivo: — Ni vredno, da bi jezik obrnila. Zaprt sem bila, pa basta. Sedaj grem pa v službo, kar izpustite me. — Res. Tat ne obrača jezika, ampak blago. Dobila boš še kosilo pri nas, potem pa lahko greš. Si zdrava? — Hvala! In Lina je odrčala izpred komisarja.

Angelca je elegantna, vsa v šumeči svili. Klobuček šk. Polnogruda in cvetoča kakor pomlad. Doma se je sprla in šla stanovat k svojemu ljubčku, ki jo je z vsem vzdrževal. Iskala pa je tudi vesel družbe ter se kmalu seznanila z veselimi družicami. Zadnji čas so jo začeli preganjati. Nekateri kavalirji, ki jim Angelca ni hotela izpolniti vročih prošnji, so jo ovadili. Angelca je morala pred resnega in strogega policijskega gospoda, ki ima nadzorstvo nad javno moralno. Zaprti so jo pet dni. Ko je bila svobodna, je zopet pričela veselo življenje. Ne dolgo. Povabljen je bila v drugič pred nadzornika. Tu je Angelca jokaje in ihté opisovala svoje dogodke in prve vtise v zaporih: — V zaporih cele noči nisem nič spala. Sedela sem na trdi postelji in premišljevala. Tudi nisem nič jedla, pila sem samo vodo. Vse tovarišice so me pomilovale. Sem nedolžna. Ljubim samo enega. Prodajam se drugim ne!

— S čim se preživljate, saj ko Vas je ljubček zapustil? — Prodajam srečke in zaslužim provizijo! Vidite, tu je moja legitimacija. Angelca je prosila in moletovala nadzornika, naj jo izpusti na zlato svobodo, ker ni nikakava vlačuga, marveč ljubi le enega fanta.

Ko je Angelca tako ihtela, je pripeljal detektiv drugo deklico, tudi elegantno napravljeno. Angelca jo je pogledala. Bilo je neprijetno in napeto srečanje. Angelca se je dvignila in kažoč na novi poset vzkliznila: — Ta tu-le je kriva, da sem tako daleč zabredla!

Prilcel se je viharan preprič in besedni dvoboj med Angelco in Tončko, ki jo opişemo v naslednjem:

Tončka, sloko, bledolično dekle je nezakonska hči neke posestnice na Gorenjskem. Odsel je doma. V Ljubljani je dobila službo pri nekem podjetju. Kljub ljudskošolski izobrazbi se se Tončka sama naučila pisarniških poslov in strojepisja. Živela je mirno, le zaljubila se je seveda. Podjetje je šlo v konkurz, a Tončka na ceno. Podpiral jo je njen ljubček. Stanovala je pri gospej Adelgundi, kjer so se baje shajali kavalirski moški po noči in se veselili. Sedaj so jo nevoščljivi ljudje ovadili radi tajne prostitucije in romati je morala na policijo, kjer se je sestala s prijateljico Angelco. Nadzornik jo je začel zasliševati, a ona je gostolela in zatrdila, da je popolnoma nedolžna, rekoch:

— Bila sem zaposlena tam in tam. Šlo je vse v konkurz, a jaz na ceno. Podpiral me je moj ljubček. Ne zalezujem moških. V kavarnah čitam časopise in gledam ilustracije. Moški me ne brigajo!

— Zakaj postopate in iščete raznih prilik? — Sem nedolžna. Ali naj za vse ba-

be in lajdre sedaj jaz odgovarjam. To je nesramnost!

— Kje dobite za toaleto? — Če sem lepa, sem za svoj denar. Samo to-le toaleto imam. Saj je vsa zašita, ali skrbno zlikana.

— Če nimate službe, od kod prihaja denar? — Če bi res svinjarije uganjala, bi ne bila zdrava, bila bi bolna, a imela bi polno torbico denarja. Tako pa ne!

— Koliko imate danes denarja? — To me vprašate? Samo štiri dinarje pri sebi!

— To je premalo! — Zadošiti! Prosim, pustite me na svobodo!

— Imaš že preveč grehov na papirju. Saj si se včasih tam po Dolenskem izdajala za »grosico«.

— Bila sem slabo vzgojena, res je to. Kaj hočete, saj sem nezakonsko dekle. Nezakonske pa so vse nesreče.

Nadzornik je začel pisati usodni protokol in policijsko sodbo.

— Policijski vas moram kaznovati. Za sedaj 48 ur po starem cesarskem patentu, ki kaznuje tajno prostitucijo.

— Ah! Ah! Gospod, izpustite me. Nikar me, no-no-no! Gospod, tako ste dobri. Ko boste umrli, bom šla za vašim pogrebom. Le izpustite me!

— Ne morem, 48 ur! Ali se pritožite? Lahko se pritožite na velikega župana!

— Koliko časa pa bo trajalo, da se pritožba reši? — Več dni. Toda ostanete v zaporu!

— Se ne pritožim.

Vsa objokana je nato Tončka odhajala v policijski zapor. Kmalu nato, po sestavi protokola, ji je sledila tudi Angelca.

Na morje!

OPOMIN IN NASVET PRED PRIČETKOM SEZONE.

Naša dalmatinska riviera se zopet probuja. Te dni so dospeli tja že prvi zunanji gostje, Američani in Angličani, ki zadnja leta sem vedno bolj cenijo lepoto naše jadranske obale, njene krasote in izredno milo in udobno klimo. Na dalmatinski rivieri je nastopila pomlad v vsej svoji lepoti in pestrosti, v vsej svoji milini, dočim so planinski velikani v Sloveniji še odeti v debelo snežno odejo. Naravno je, da marsikoga miklja, da vsaj na kratak izlet skoči doli na morje, da se naužije nepopisno krasnih pomladanskih dni. Sezona izletov in letovišč je pred duri.

Tudi Slovenci, posebno Ljubljančani, ljubimo take izlete. Ob praznikih srečujeh od Sušaka pa doli do Dubrovnika na vsakem koraku znanca — Slovenca, ki je izkoristil dva praznika. Da si ogleda, če ne že naužije divot jugoslovenske riviere. A kljub temu je še veliko število onih, ki v nepoznanju lepote domače zemlje še vedno zahajajo v inozemstvo, predvsem v Italijo. Opatija je čisto prenapolnjena jugoslovenskih gostov. Človek, ki pozna razmere, se ne more dovolj naučiti takemu početju. Domača kopališča in letovišča v nečemer ne zaostajajo za italijanskimi, mnoga jih ne le po domaći hvali, marveč po priznanju inozemcev, ki so prepotovali skoraj vse svet, celo daleko prekašajo. Toda so ljudje, ki si domišljajo, da je tuje vedno boljše od domačega, samo radi tega, ker je — dražje! Značilno dejstvo je, da tuji vedno bolj in bolj upoštevajo naša kopališča in to tudi radi solidnosti v ceni. Dočim stane n. pr. penzion v Opatiji v srednjem hotelu dnevno 30 do 80 lir, dobiš v Crikvenici natečajnejšo sobo z vso oskrbo za 65 Din dnevno.

O velikonočnih praznikih bo imel marsikdo priliko, da napravi daljši izlet. Vsem tem bi iskreno priporočali, da posetijo ob tej priliki naše morje. Zveze so zelo udobne in se bodo z uveljavljenjem poletnega voznega reda še bolj izpopolnile. Če se odpelješ jutraj s tržaškim brziavkom (potrebno je italijanski tranzitni vizum, ki stane 15 Din) preko Reke in Sušaka, si ob 11. uri na Sušaku in pol ure pozneje v Crikvenici.

Vse podrobne informacije, vozni listki, preskrba prenočišč itd. se dobe pri »Putniku«, na Aleksandrovi cesti, palača Kreditne banke, ki gre vsakemu zainteresentu rado volje na roko.

Tudi v druge dalmatinske kraje so zveze zelo udobne. Mislimo na to, da bi bil že skrajni čas, da prenehamo zahajati v italijanska kopališča. Zlasti sedaj, ko je tme pač vsakdo priliko, da se pouči o zahrbtnih in sovražnih načrtih Italije napram nam, je naravnost narodna dolžnost vsakega Slovenca, da ne nosi jugoslovenskih dinarjev v Opatijo, Portorož itd. Tudi tu bo treba uveljavljati geslo: Svoji k svojim! Reči moramo, da so si naša domača kopališča podletela s svojo solidarnostjo v zadnjih letih pridobila sloves in tučlj prihajalo v vedno večjem številu. Ali bi ne bila sramota, da bi mi sami zaostajali za njimi?

Mi bomo v prihodnjih dneh objavili več krašjih in daljših tur za izlete na dalmatinsko obalo z najboljšimi vezavami in potnimi stroški, da pokažemo čitateljem, da potovanje na jadransko obalo ni nič dražje in nič manj udobno kot pa drugam.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

Drama:
Četrtek, 24. marca Jaz in ti A.
Petek, 25. marca. Zaprt.
Sobota, 26. marca Gobsek. Delavska predstava pri znanih cenah. Izven.
Nedelja, 27. marca ob 20. »Danes bomo tiči«. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 28. marca Macbeth. B.
Opera:
Četrtek, 24. marca. Zaprt.
Petek, 25. marca ob 15. Carmen. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv.
Sobota, 26. marca Mrtev oči. E.
Nedelja, 27. marca ob 15. Tajda. Izven.
Ponedeljek, 28. marca. Zaprt.

Koncert francoskega pianista

R. Lortata

Pod pokroviteljstvom pariške »Association française d'expansion et d'échanges artistiques« sta včeraj v Filharmoniji priredila Glasbena Matica in Francoski inštitut klavirski večer francoske klasične muzike in klavirskih skladb impresionista Debussyja. Spored je izvajal odlični propagator francoske klavirske literature g. Robert Lortat. On ni samo svojevrsten, čisto samosvoj, z bogato, vsestransko dovršeno tehniko obdarjen pianist, temveč tudi prepričevalen govornik, ki ume z duhovito, lahko razumljivo in prepričevalno besedo zainteresirati poslušalca za podane skladbe in njihove komponiste. Klavir pa, ki mu je bil na razpolago, ne vzdržuje njegove sile podajanja. Jetal in stokal je že takoj spodbudil pod Beethovenovo »Sonato appassionato«, ki jo je s šopom Chopinovih preludijev in njegovo »Polonez« v as-duru ljubeznijski pianist prinesel pred naznanjenim sporedom.

Po daljšem instruktivnem uvodu je podal nato pianist skladbe Rameauja, Daquinna, Couperina; na Rameauja je navezal Debussyja, z njim primerjal le na zunanje idiočeta Spanca Albaniza ter dodal končno še po eno skladbo Liszta in Chopina. Glavna stvar pri tem večeru je bila duhovita in temperamentna razlaga razmerja francoske klavirske muzike od Rameauja do Debussyja, zanimiva analiza njihove umetniške vsebine, dočim so skladbe imele značaj »ilustracij«, bežnih anekdotičnih epizod. Slabše francoske razumevaljosti poslušalci menda niso odhajali prav zadovoljni. Žal, poslušalcev tudi ni bilo toliko, kolikor bi si jih želeli.

Pianist Lortat pri svojem izvajanju ne kaže nikjer znanje širokotežne pianistične geste. Vse mu teče izpod prstov gladko, samosobno razumljivo, zlasti je mojster lepo izklesane, čisto modelirane melodije črte, ki jo ume podčrtati v vsakem glasu, v vseh kompozicijah. — Ali bi se ne dalo ustanoviti tudi pri nas v Jugoslaviji tako društvo za razširjanje in izmenjavo jugoslovenske umetnosti v tujini?

Iz gledališke pisarne. Jutri, na praznik se poje popoldne ob 15. uri v operi pri ljubljani in melodiozna francoska opera »Carmen« z gospe Thierryjevo v naslovni vlogi. Poleg nje nastopijo še: ga. Ribčeva kot Micaela, gospa Poličeva kot Frasquita in ga. Potučkova kot Mercedes. Glavno. tenorsko partijo Don Joseja poje g. Knittel, baritonista pa g. Holodkov. V operi nastopata tudi otroški zbor in balet. Predstava je ljudska in velja za znižane cene. — Opozarjamo na delavsko predstavo v drami in sicer v soboto zve-

čer, ko se vprizori Hasencleverjeva drama »Gobsek« pri znatno znižanih dramskih cenah.

Ljubljanske premijere. V prihodnjih 14 dneh bodo v ljubljanskem gledališču sledeče premijere: V operi Rožičkova opera »Eros in Psyche« ter opereta »Orlovec«, v drami pa Nestrojeva burka »Lumpacij vagon«. Predvidoma bodo premijere 30. marca ter 2. in 6. aprila.

Ševčikova 75 letnica

V torek je praznoval največji vijolinski pedagog naše dobe profesor Otokar Ševčik 75letnico rojstva. Ševčik je sin siromašnega češkega učitelja. Oče ni hotel, da bi se sin posvetil glasbi. Omogočil mu je sicer začetno glasbeno izobrazbo, tako, da je bodoči vijolinski virtuoz z uspehom nastopal na koncertih, toda pozneje ga je poslal na akademsko gimnazijo v Prago, kjer pa talentirani mladenič ni bil zadovoljen. Ironija usode je hotela, da je trikrat zaprosil za sprejem na konservatorij, a je bil trikrat odklonjen, češ, da nima talenta. Srečno naključje ga je seznanilo z mecenom Flammingerjem, ki je na svoje stroške poslal Ševčika na Dunaj, kjer je bil sprejet na konservatorij. Postal je učenec Antonina Sitta, pozneje pa tudi znanega vijolinskega pedagoga Benewitza. Konservatorij je dovršil l. 1890, na kar je bil koncertni mojster v Solnogradu, pozneje pa v Pragi. L. 1894 sprejel mesto koncertnega mojstra pri operi v Harkovu, kjer se je proslavil tudi kot vijolinski solist. Leto pozneje je bil povabljen na carski konservatorij v Kijevu, kjer je ostal do l. 1892.

Po dolgoletnem delovanju v Rusiji, kjer si je pridobil svetovni sloves, se je vrnil v domovino in postal profesor na praškem konservatoriju. Med njegovimi učenci so znana imena Kubelika, Kociana, Balokoviča, Miss Holl, Slavov Ševčikovega kvarteta Lhotskega, Erika Murina, Gilberta Backa, Sigmunda Feuermandla itd. Ko je bila podpriljena dunajska glasbena akademija, je bil povabljen Ševčik kot ravnatelj vijolinske šole na Dunaj, kjer je njegovo ime še bolj zaslovelo. Z Dunaja se je vrnil po prevratu na praški konservatorij. Leta 1921 in 1923. je deloval tudi v Ameriki. Od l. 1925. živi stalno v Pisku na Češkem, kjer se peča s poukom in pedagoškim delom.

Izpred sodišča

Električna žica ju je usmrtila.

Stane P., železniški uradnik v Ljubljani, ki je izučen elektrotehnik, je hotel lani 25. novembra na Selu napeljati radio »ante« Josipu Oražanu s strehe gospodarskega poslopja na stanovanjsko hišo preko dvo-riša. V strehi gospodarskega poslopja je napravil zato odprtino, kjer je pritril drog in vrgl klopčič žice skozi odprtino v smeri proti hiši.

Klopčič je padel preveč na desno, se zamotal med žice električne napeljave, in se šele od tam jel odvijati ter je dosegel tla, mokra od dežja. Tako je nastal stik z nevarnim električnim tokom.

Prvi je iz radovednosti, nič hudega sluteč prišel za žico Oražanov hlapec Dominik Resnik, ki ga je električni tok takoj vrgl na tla. V bližini se nahajajoči Alojz Slamič, sedlarski mojster, je poskusil Dominika rešiti in ga je od žice odtrgal. Cunja pa, s katero je Slamič Resnika prijel, je bila mokra; tok je zadel tudi njega in ga takoj usmrtil, dočim je Dominik umrl med vožnjo v bolnico.

Obtoženeц se je zagovarjal, da ni mogel vedeti, da se bo klopčič zamotal med električno žico.

Kazenski senat je Stanka S. oprostil, češ, da ni sicer ravnal posebno previdno, da pa se njegovo dejanje ne more smatrati za tako neprevidno, da bi bil moral zato kazensko odgovarjati.

Samo okrepčal se je.

Sodnik: »Janez, zdaj bi se pa že bilo treba spam-tovati!«

Obtoženeц: »Gospod, pameten sem pa že zdavnaj. Čemu me pa zapirate brez potrebe?«

Sodnik: »Starček ste. Vzeli so vas v Japljevi ulici v ubožnico; pa ste ga morali polomiti, da so vas iz ubožnice izključili.«

Obtoženi: »I saj ga nisem polomil; dne 15. decembra sem bil v gostilni, pa sem se prav pametno obnašal.«

Sodnik: »Samo 34 Din cehe niste plačali.«

Obtoženi: »Samo okrepčal sem se. Čeho bom pa plačal, kadar bom imel denar; prej je pri najboljši volji nemorem plačati.«

Sodnik: »Da, da, Janez! 24 ur zapora imate, pa nikar več ne pijte, če nimate denarja.«

Stražnika je nadomestoval.

Hlapec Tone v Ljubljani, je hodil lani meseca oktobra po Kolodvorski ulici, kjer je srečal veselo družbo, ki se je glasno po-

govarjala. Tone se je v pogovor vmešal in jel družbo miriti, češ, da je že pozno in da ne smejo gospodje kaliti nočnega mira.

Družba se je Tonetu smejala in ga vprašala, kje ima stražnik uniformo.

Tone se je ujezil, začel otepati oči od sebe, a veseljaka Skazo, ki mu je bil najbližji, je obrnel.

Sodnik mu je naložil 24 ur zapora.

Usoden strel na straži.

Lani so po Gorenjskem stražili vašani vsi noči, da bi se obranili zločinških požigalec. Ludvik G., čevljar v Krizah pri Trzinu, je ponoči 24. septembra opravljal službo čuvaja. Ko je hodil ponoči okoli ene ene blizu svoje hiše, je zapazil, da je neki neznanec krenil iz vaske poti proti njegovi hiši. Ludvik ni vedel, da je neznanec njegov prijatelj Francelj. Zaklical je dvakrat: »Stoj!« Neznanec ni obstal in se tudi ni oglasil. Ludvik je ustrelil iz flobertovke; zadel je Franceta Terana naravnost v srce, da je fant takoj izdihnil.

Ludvik je moral pred kazenski senat deželne sodišča. Priznal je svoje dejanje, a zagovarjal se je, da pri streljanju ni meril; streljal je le, da bi bil Franceta, ki ga je smatral za neznanega človeka, preplašil.

Senat je Ludovika oprostil rekoch, da je sicer neprevidno ravnal, toda ustreleni je bil tudi sam čuvaj, ki bi moral vedeti, da se mora oglašiti; a mesto tega je hotel prijatelja preizkusiti.

Ančka se je vrnila.

Blizu Ljubljane prebiva stari Jože z večno mladim srcem. Mož ima rad punčice. Včasih se je že pri njem zgledalo kar več vlačug. Pa ga je vzel enkrat policija na piko. Lepega dne je potkal stražnik in vstopil. Pri mizi je sedela mila izgubljenka Anka, ki je bila že večkrat kaznovana, a jo je dolčas spet prignal v okolico Ljubljane. Predno je tičila poletela v belo Ljubljano, jo je udal stražnik in čepela bo 3 dni v kloeti, da se ne bo drugič spet vračala v naše kraje, iz katerih je izgnana.

»TOBAK JE SLADKA TRAVICA.«

Tako je veselo pel delavec Francelj iz Borovnice in zadovoljno korakal čez Ljubljansko polje. Bilo je 16. marca in trafikantka Šmonka v Zeleni jami je sedela sama pri svojem okencu, ko je pristopil mladi Francelj. Zaupno ji je zašepetal, da ima 100 ovitkov »dunavskega duvana«, ki bi ga rad prodal tudi pod ceno. Šmonka je poštena gospa, pogledala je tička po strani, pa se hitro nekaj spomnila.

»Saj bi ne bilo napačno,« je dejala, pa ga zvečer prinesite in napravila bova kupčijo.

Ko je Francelj odšel, je Šmonka poklicala stražnika in mu povedala, naj pride zvečer tudi on, da bo fantiča aretirat.

Francelj je zvečer res prišel: a za njim jo je primala mož postavke, ki ga je pograbila za tilnik. Francelj se je zvil kot riba v mreži in tavtino tajil, češ, da je tobak našel za kurilnico na glavnem kolodvoru. Ker je pa čudno, da bi ljudje kar cele ovjove tobaka izgubljali, je bil sodnik prepričan, da je fant tobak na kolodvoru nabrže ukradel. Svojo trgovsko smolo bo študiral teden dni v zaporu.

Veseli kotichek

Pešnikovo vprašanje.

»Gospod ravnatelj, zakaj igrate mojo dramo vedno takrat, kadar je gledališče prazno?«

Pri vojaškem zdravniku.

»Kaj vas ni sram, da pridete za tako malenkost k meni? Povejte mi vendar, ali bi me s tako laflapijo nadlegovali tudi, če bi bili v civilu.«

»Ne, gospod doktor: takrat bi vas poklical k sebi.«

Spremenjena vrednost.

»Danes sem javila zavarovalnici, da mi je bil ukraden moj nakit.«

»Kaj je bil pristen.«

»No, dokler ni bil ukraden, ni bil.«

Uspešno zdravlilo.

»Bolezni vašega gospoda soproga je precej resna, gospa. Tukaj imate močno dozo uspavalnega sredstva...«

»In kdaj naj mu jo dam?«

»Vaš mož rabi samo mir in počitek. Uspavalno sredstvo je za vas.«

Mala denuncijantka.

»Čuj, mamica, ali ti je kuharica že kaj povedala?«

»Ne. Kaj pa naj bi mi povedala?«

»Ne vem. A slišala sem, ko je rekla papanu: Jaz bom pa milostljivo povedala.«

F. Pavlieri:

Slikar in gola žena

Ob devetih jutraj sem prispel v vas. Pred cerkvijo se je kar trlo ljudi, kmetje so se baš pripravljali zasesti stare, skipajoče kolesce, drugi so pa prodajali zija. Iz cerkve so prihajale ženske. Bilo je baš po jutranji maši. Nebo je bilo tako jasno in sinje, da se mi je zdelo pobarvano.

V desnic: sem držal veliko kaseto z barvami, v levici čopič, v ustih pa ugaslo pipo. Klobuk sem imel po strani, pomaknjen globoko na oči. Čez ramo mi je visel solnčnik. Bil sem ponosen na svojo umetniško zunanost in zdelo se mi je, da me vsi gledajo.

Zares, opazil me je razcapani paglavci, ki se je igral s tovariši slepe miši pred cerkvijo. Ves vzradošen je vzkliknil: Evo ga strica, ki dela fotografije!

Takoj sem bil obkoljen. Predno sem postavil stolček in stojalo za platno v senco, da dobim perspektivo cerkve, je bilo okrog mene polno rado-vednecev.

Prepodil sem paglavce, ki so mi bili v napotje. Vse je šlo gladko od rok, dokler sem slikal na platno. Kmetje iz oddaljenejših krajev so zapustili vozove, da bi si ogledali moje delo. Mladenci v sportnih oblekah, dekleta v lahkih dekoltiranih bluzah, vse je bilo lepo in mikavno. Pripravil sem lakasto

podlaga neba in terena, da bi bila slika živejša. Razdelil sem vijoličaste sence, da bi bilo ozadje temnejše. Pokril sem zvonik s karminom, da dobim njegov ognjeni žar na solncu. Delal sem s čopičem zelene, žolte in bele lise. Tu so me začeli nadlegovati.

Prisilili so me med splošnim smehom neko gospodično, da je sedla na travo pred mojim stojalom. Ojunačeni paglavci so se zaletavali v moj stolček, tako da sem se komaj obdržal na njem. Ko me je minila potrpečljivost, sem potegnil čopič in namazal najdržnejšo mu paglavcu nos in obrvi z rdečkasto-žolto barvo. Njegovi tovariši so se držali za trebuh od smeha, on je pa bežal bos in ves objokan domov. Kmalu je začel neki zakasneli voznik kričati in kazati z bičem name, češ tam-le je tista mrcina, on ga je namazal. Ti isti hip se je prenilil skozi množico kmetski očane in me začel obkladati s psokvami. Bil je oče dečka, ki sem mu pobarval nos. Planil sem pokonci, zaprl kaseto, jo dvignil iz zakričal na vse grlo: Kdo te je učil olike, zverina? Množina se je razdelila v tabora. Eni so bili na moji, drugi pa na očanevi strani. K sreči je prišel k cerkvi karabinjerski narednik.

Vpričo dostojanstvenika, predstavljajočega pravico, je dosegla razburjenost množice vrhunec. Od vseh strani so kričali: Norce brije iz nas! Odnesti hoče cerkev, naslikano v maškaradnih barvah. Kdo je videl kdaj

našo cerkev tako žolto in modro?

Narednik je skušal razjarjeno množico pomiriti. Razlagal je ljudem, da je trg pred cerkvijo vsem dostopen in da lahko počenja tu vsak, kar hoče. Da se izognem prepričanju, sem ustavlil mimoidočega starca, ga posadil na svoj stolček in mu zakričal v presenečeni obraz: Dve liri dobiš, ako boš pol ure nepremično sedel! Pripravil sem čopič in barve ter začel skicirati starčevu glavo, sploščka na način impresionistov. Kmalu sem začul za hrbotom glas: Saj to je on! Birillo! Kakor živ. Pojdite in pogledjte še sami.

Vsi so stopili nekaj korakov nazaj in klici začudenja so zadoneli od vseh strani. Porabil sem ugodno priliko splošnega začudenja in naslikal starcu v ustih še pipo. Navdušenje je bilo nepopisno.

Narednik me je vprašal, koliko zahtevam za njegov portret, za celo postavbo v paradižni uniformi s portami in peresi na paradnem klobuku. Samo brez ovinkov, pa naj ga stane magari petdeset lir. Peresa pa hoče na vsak način tako rdeča (pokazal je s prstom na barvo). Neka stara žena mi je zašepetala na uho: Skočim domov po fotografijo mojega sina, padlega na bojišču, takoj se vrnem. Birillo je vstal in se hotel pogledati.

— Ali sem res tak-le? — Da, do pičice enak! — so kričali vsi.

Opoldne sem zaprl kaseto, pospravil stolček in stojalo ter odšel v gostil-

no napoved. V uti na vrtu sem zavihal rokave in opazoval sence, ki so skakale med kozarci in steklenicami po mizi. Skušal sem določiti nekako teorijo barv glede na prostor, kar se mi pa žal ni posrečilo.

Ko sem srebiral juho in pil rujno vinco, je stopil v krčmo oče dečka, ki sem mu pred cerkvijo namazal nos. Sedel je na klop pred menoj in si brez ovinkov nalil iz moje steklenice kozarec vina. Nato se je nagnil čez mizo in mi zašepetal: Ali bi hoteli slikati nago devojk? Dajte mi pet lir in takoj vam pošljem svojo nečakinjo.

— Velja!

Kmal

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. marca 1927.

Marčeva jubilejna nagrada
„Slovenskega Naroda“

Čeprav je določeni rok potekel že včeraj, se še tudi danes ni zglasil nihče z ono številko sobotnega »Slovenskega Naroda«, ki je bila označena s posebnim žigom in s katero je bila združena marčeva nagrada v znesku 1000 Din. M.ugi naročniki so smatrali kot tako označbo inserat tvrdke »Sitar in Svetek«, ki je bil objavljen v sobotni številki in ima rdečo obliko žige. Seveda pa je ta inserat izšel v celi sobotni nakladi in zato ne more biti označba za nagrado.

Kam je usoda zanesla pravilno označeni izvod, nam je seveda neznan. Najbrž ga je kupil pri kakem prodajalcu, ki ni vedel, kaj žig, ki je bil dobro viden, pomeni in je list po prečitaniu odvrnil. Mogoče pa je tudi, da je iz nepazljivosti odvrnil tudi kdo izmed naših naročnikov in prišel tako ob tisočak, ki bi bil danes pač vsakomur dobrodošel.

Prvi marčevi razpis jubilejne nagrade s tem razveljavljamo. Pač pa bomo v času od 26. do 31. t. m. poslali v promet nov izvod »Slovenskega Naroda«, ki se bo po posebni označbi razlikoval od drugih izvodov. Kakšna je ta označba, bomo sporočili naknadno. Shranjujte »Narode« v navedenem času vsaj za par dni. Kdor nam bo predložil označeno številko, bo dobil za njo 1000 dinarjev.

Vsem cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, smo danes priložili položnice in jih naprošamo, da naročnino za mesec april z eventualnim zaostankom čimprej obnove.

Uprava »Slov. Naroda«.

Banket na čast českoslovaškemu poslaniku. Člani naše parlamentarne delegacije, ki je potekla v februarju Českoslovaško, so priredili v torek zvečer v hotelu »Srpski kralj« banket na čast českoslovaškemu poslaniku Janu Sebl. Med intimno zabavo se je razvila živahna debata o nadaljnjem medparlamentarnem delu, ki se bo letos nadaljevalo.

Delegacija beogradske občine na praškem veleselju. Kakor smo že poročali, odpotuje v Prago delegacija beogradske občine, ki jo bo vodil podžupan dr. Kosta Jovanović. Delegacija bo položila venec na grob českoslovaškega neznanega vojaka in obvestila občino, da je beogradska občina sklenila nazvati neko večjo ulico v Beogradu »Praška ulica«.

Razveljavljen razpis dveh učiteljskih služb. Razpis službe za učitelje na šest-razredni osnovni šoli v Cerkovcih, srez Ptui, in razpis službe učitelje na štiri-razredni osnovni šoli z eno časovno paralelo pri Sv. Križu pri Rogiški Slatini, sta razveljavljena.

Razpisane sodne službe. Pri okrajnem sodišču v Litiji se odda poduradniško mesto, v podrejeni vrsti mesto sodnega sluga, pri okrajnem sodišču v Celju se odda mesto sodnega sluga, pri okrajnem sodišču v Murski Soboti pa mesto pisarniškega pomočnika-zvornika. Za prvi dve razpisani službi je treba volžiti prošnje do 10. aprila, za zadnjo pa do 8. aprila.

Zivalske kužne bolezni v mariborski oblasti. 21. marca je bilo stanje živalskih kužnih bolezni v mariborski oblasti sledeče: konjske garje 1 slučaj, steklina 6, svinjska kuga 16 slučajev.

Konkurzni oklici. Razglašen je konkurz o imovini Rudolfa Anderliča in Matilde Anderličeve, trgovcev in posestnikov v Ormožu, ter Amalije Podgornikove, neregistrirane trgovke v Metliki.

Pobiranje nočne davčine v novomeški občini. Veliki župan ljubljanske občine objavlja, da velja naredba o pobiranju davčine na nočni obisk gostin in kavarn v območju novomeške mestne občine tudi v tekočem letu.

Iz zdravniške službe. Za okrožnega zdravnika v zdravstvenem okrožju Kočevje je imenovan dr. Leopold Mejač, za okrožnega zdravnika v zdravstvenem okrožju Laško dr. Ivan Lovšin, za zdravnika pripravnika pri splošni bolnici v Ljubljani pa dr. Janko Pompe in dr. Ivan Baželj.

Razdelitev samoupravnih poslov v mariborski oblasti. Veliki župan mariborske oblasti je izdal uredbu o razdelitvi poslov občinske samouprave. Posli se dele na pet oddelkov in sicer: finančni, oddelek za javna dela, oddelek za kmetijstvo, za socialne stvari in zdravstvo ter splošni oddelek.

Preureditev tirov na postaji v Kamniku. Direkcija državnih železnic v Ljubljani namerava preurediti po predloženih načrtih tirne naprave na postaji v Kamniku. V ta namen se bo vršil v četrtek, dne 7. aprila dopoldne komisijski ogled. Komisija se sestane na postaji v Kamniku po prihodu prvega osebnega vlaka iz Ljubljane.

Amandman za vojne srote. Ministrstvo socialne politike je predložilo finančnemu odboru Narodne skupščine nov amandman, v katerem zahteva kredit v znesku poldrugega milijona kot podporo za vojne srote.

Pravila o maturi na trgovskih akademijah. V prosvetnem ministrstvu so podpisana nova pravila o polaganju mature na vseh trgovskih akademijah v naši državi. Letošnja matura se bo vršila že po novih pravilih. Prosvetno ministrstvo pripravlja sedaj pravilnik o reorganizaciji trgovskih akademij, obenem pa revidira njihov učni program.

Danski gostje v Zagrebu. S predsinocnim brzojavom je prišla preko Budimpešte v Zagreb skupina odličnih danskih ekskurzivov. Nastanili so se v hotelu Esplanade ter si tekmo včerajšnjega dne ogledali vse zagrebške zanimivosti, sinoči pa z najlepšimi prvimi vusi odpotovali dalje na izletniško turnejo po Bosni, Crni gori in Dalmaciji. Ob povratku prišlo odlični gostje tudi v Ljubljano in si bodo ogledali nekatere krasote Slovenije.

Naši novi parobrod. Jugoslovensko-ameriška plovilna d. d. javlja: Naša mornarica se je tekom minulega leta povečala za tri parobrode skupne bruto - tonaže 15.030, netto - tonaže 9472 in nosilnosti 24.525. Kupljeni so bili novi parobrodi: »Zrinski« s 8620 tonami, »Gundulić« s 8620 in »Preradović« s 8.600. V ladidelnici na Angleškem se dovršuje naš deveti parobrod, težak 10.000 ton, ki priplove v aprilu ter se bo imenoval »Aleksander L.« To bo največji in najmodernejši tovorni parobrod pod jugoslovensko zastavo.

Za Jugoslovensko Matico. Mestni savez zavarovalnic za Slovenijo in Ljubljani je nakazal v počastčenje spomina blagopojnega ravnatelja podružnice zavarovalne družbe »Dunav« v Ljubljani, g. Jakoba Welley, tukajšnjemu pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice 1000 dinarjev. Iskrena hvala!

Jadranska Straža. V Ptutu ima svoj občni zbor v nedeljo 27. t. m. ob pol 10. dopoldne v dvorani mestnega magistrata. Dnevni red običajen.

Nesreče. V Veliki Loki na Dolenjskem se je 13letni Rafael Kravčar igral v sobi s flobovko. Med igranjem se mu je nabila flobovka sprožila. Sirel je po nesreči zadrl v sobi navzočo 11letno sestro Slavko v spodnji del trebuha. Težko ranjeno in nezavestno so jo iz Velike Loke z dolenjskim vlakom prepeljali v ljubljansko javno bolnico. Njeno stanje je opasno. V ljubljansko bolnico so iz Borovnice pripeljali 18letnega tesarja Franceta Kovčiča, ki se je v gozdu vseknil s sekro-plankačo v levo nogo.

Čudno skrivališče mladih tatov. Zagrebška policija je včeraj odkrila zatočišče raznih mladih dolgorokotnežev, ki so zadnje čase z dobrimi, toda marljivimi in spretimi tatvinami nagrabili obilo plena. Fantalini so imeli svoje zatočišče pod odrom gledališča v Tuškancu, kjer so že par mesecev varno prezimovali. Policija je aretirala 7 mladičev ter zaplenila tudi njihovo tatvinsko zalogo, ki je vredna blizu 30.000 dinarjev.

Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

Iz Ljubljane

Odhod velikega župana dr. Baltiča. Veliki župan dr. Vilko Baltič, ki je premeščen kot veliki župan v Užice v Srbiji, je sinoči odpotoval na svoje novo službeno mesto. Na glavnem kolodvoru so se od njega poslovili komendant dravske divizije general Danilo Kalafatič, vladni svetnik dr. Andrejka, policijski direktor dr. Guštin, namestnik komandanta žandarmerijskega polka št. 8 podpolkovnik Marko Manigodič ter večje število uradništva, oficirjev in drugega občinstva.

Smarna gora. Za ljubljance in tuje najbližja in najlepša razgledna točka, je dobila v preteklem tednu pred cerkvenim stolpom na robu planote proti Ljubljani neokusno leseno barako, ki naj bi služila kot konkurenca najemniku, obenem pa kvari cerkveno okolico in ovira razgled. Obiskovalci Smarne gore prosimo cerkveno oblast (bajta stoji na cerkvenem svetu), Slovensko plan. društvo (ker je njegova dolžnost varovati lepoto naših razgledov) in najemnika Smarne gore, da bi ukrenili vse potrebno, da se podere ta koliba. M. S.

Ekspedicija na južni tečaj. Na praznik dne 25. t. m. predvaja Zveza kulturnih društev v kino Matici film, ki nam predčuje ekspedicijo kapitana Scotta na južni tečaj. Film tvori brezdvoma eno najlepših in najzanimivejših predavanj kar jih je doslej nudila ZKD v letošnji sezoni. Pokaže nam v izredno lepih slikah vse predpriprave za to ekspedicijo ter njeno prebivanje v arktičnih pokrajinah. Na filmu vidimo deželo večnega ledu, visoke plavajoče ledene gore, ki so ovirale nadaljnje prodiranje raziskovalcev s svojo ladjó. »Terra nova«. V zanimivih, neposredno lepih slikah, nam prikazujejo raziskovalci svoje življenje in bivanje v teh krajih; tudi živalstvo in njih življenje ni v nobenem dosedanjem filmu opisano in predloženo tako naravno in živo kakor v tem. Tu vidimo cele late plingljev, tunjev, galebóv itd., ki žive v krajih, kamor stopi le redkokdaj človeška noga. Konec filma nam prikazuje tragičen

konec junške ekspedicije, ki si je stavila za svoj cilj proučiti nepoznane kraje okrog južnega tečaja. Radi izredne krasote tega filma priporočamo vsakomur, da si ga ogleda, saj bo gotovo slehernemu ostal nezbrisno v spominu. Predstave dne 25. t. m. se vrši ob 9.30 in 11. uri dopoldne. Zastirajte si pravčasno vstopnice v predprodaji pri blaginji kina Matice. Cene sedežem 2 in 4 Din.

V dramskem gledališču prirede dne 29. marca ob 8. zvečer dijak in dijakinje trgovske akademije v Ljubljani ter gojenke trgovske akademije na ženski realni gimnaziji v Ljubljani dve predstavi: »Ujeti ptiček«, veseloigra iz konca 18. stoletja, in »Tretja podružnica«, vesela enodeljanka iz gospodarskih krogov. Ker je čisti dodatek namenjen stavbenemu fondu društva »Trgovska akademija v Ljubljani«, opozarjamo javnost, zlasti trgovsko, na to prireditve.

Koncert »Grafika«. V sredo 30. t. m. priredi agilno in že splošno priljubljeno pevsko društvo »Grafika«, ki tvori odsek organizacije tiskarskih uslužbencev, svoj drugi letošnji koncert, na katerem sodelujeta tudi muzika Dravske divizije in tenorist g. L. Kovač. Pevske zborove vodi profesor Gröbming, orkestralne točke dr. Čerin. Na sporedu so skladbe domačih skladateljev Jereba, Adamiča, Deva, Lajovica, Učaka, Marolta in Parme ter dve točki Wagnerja in Rubinsteinova. Tako da bo koncert vsestransko zanimiv. Cene so nizke, od 5 do 20 Din. Koncert pa se bo vršil ob 20. v Filharmonični dvorani. Vstopnice se že dobe v Matici knjigarni na Kongresnem trgu.

V 2. Viča smo prejeli nepodpisano dopis o razdelitvi podpov poplavljenecem. Kakor nobenega anonimnega dopisa, tudi tega ne moremo priobčiti.

Zdravnik dr. Jemec ordinira na Tržaški cesti št. 8 od 10. do 12. in od 2. do 4.

Akademija Sokola Ljubljana II. dne 2. aprila bo v Kazini. Na sporedu so krasne telovadne točke, katere zamuditi bi bilo res škoda. Dalje nastopi prvič v našo društveni pevski odsek, ki bo prireditve znatno poživljal. Ostali del večera bo spopolnil animirani ples. Tako bo skrbileno za vse in Sokol se bo tudi tokrat potrudil, da bo s solidnimi cenami vsestransko ustregel. Vstopnice le 10 Din. 302n

Plesni venček priredi plesni odsek Olepsevalnega društva v soboto 26. t. m. na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 8. zvečer. 304n

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11, posluje od 1. aprila dalje za polni čas vsak delavnik od 4. popoldne do 8. zvečer. 307n

Slovensko zdravniško društvo ima nadaljevanje občnega zbora v petek dne 8. aprila t. l. ob 8. zvečer v restavraciji Ljubljanski dvor. 306n

Pozor! Došli so najnovejši angleško-francoski modeli. Precizno po modelih izdelujemo vso garderobo po meri. Damam, ki prinese same blago, ista postrežba. Cene konkurenčne! Radi točne postrežbe in velikega dela v sezoni naj blagovolijo cenjene dame svoja naročila že sedaj priložiti. Lastnik modnega salona F. POTOČNIK, odlikovan za svoj krog izvedenec rimske razstave in z naslovom krojnega profesorja, Ljubljana, Stari trg 19. 305n

Zanimivosti z ljubljanskega trga. Včeraj in danes je bil ljubljanski trg bogato zalozen z zelenjavo in drugimi pridejli. Včeraj so kmetje pripeljali na trg izredno veliko množino krompirja za seme, zlasti mnogo je bilo rožnika. Cene 2 do 2,25 Din kilogram na debelo. Na trgu je bilo nad 50 voz krompirja.

Občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice za kolodvorski okraj se vrši nocoj ob 7. zvečer (v slučaju nespletnosti ob 8. uri zvečer) v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5, z običajnim dnevnim redom.

Mestna ljudska kopej v Kolodvorski ulici bo v dne 29., 30. in 31. marca t. m. radi sražanja zaprta.

Predavanje na Viču. V soboto 26. t. m. ob 20. se vrši v Sokolskem domu na Viču predavanje o letki. Vabimo vso viško in ljubljansko javnost, posebno pa delavstvo, da se predavanja polnoštevilno udeleži. Predavanje spremlja lep film.

Koncert dne 24., 25., 26. in 27. marca ob 20. do 1. v restavraciji »Pod skalco«.

Zadruga sobo - črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev, s sedežem v Ljubljani, napreduje, da se vrše redne pomagalske preizkušnje v tem mesecu aprila. Interesenti naj vložijo kolko pristoja do 10. aprila pri načelniku g. Stefanu Špeličiču, Rimska cesta št. 16.

Krajevna organizacija SDS v Mostah pri Ljubljani uljudno vabi svoje člane in prijatelje na prijeteljski sestanek, ki se vrši v petek 25. t. m. ob 10. dopoldne pri g. Erbežniku. Ker se bo razpravljalo o važnih gospodarskih zadevah, prosí KO, za čim večjo udeležbo.

Lepo vreme tuči za jutrišnji praznik so ljubitelji narave kovali načrte za izlete na bližnje gore. Vreme pa se je danes začelo kremziti in kisati. Barometer rapidno pada. Včeraj jutraj je kazal barometer 765.1, danes jutraj pa je padel že na 755, opoldne pa na 753. Termometer je danes jutraj kazal + 8° C, opoldne + 11° C. Dopoldne je že začelo nalahno pršiti.

Namočena polenovka pri Fr. Kham.

Samomor narednika. Sinoči okoli 23.30 so začeli zadaj za vojaško bolnico na Stari poti močan revolverjski strel. Stražnik in drugi ljudje so pohiteli na kraj strela ter našli v mlakuži krvi mladega vojaka. Pozneje so ugotovili, da je bil to narednik bojničarske čete Fran Levstik. Pognal si je kroglo iz službenega samokresa skozi desno senco. Krogla je na levi strani šla ven. Na mestu se je mrtev zgrudil na tla. Premislil so ga v vojaško bolnico. Vzrok samomora ni znan. Pravijo, da je bil mladi narednik radi nesrečne ljubezni v smrt.

Maša nezgoda. Po Wolfovi ulici je včeraj vozil po desni strani, kakor predpisano in počasi, neki kolesar. Pri vogalu Zvezne knjigarne je povozil Zletno deklico, ki je hotela prekorčiti cesto. Dobila je lahke tesne poškodbe. Na rešilni postaji so ji rano izprali in obvezali.

Tajna protitacija v Ljubljani. Zadnji čas se je baže zelo razširila tajna prostitucija v Ljubljani. Zdravstvene oblasti sicer posvečajo vso pozornost akcij, da bi se prostitucija omejila in ž njo tudi venerične bolezni, ki so v Ljubljani mnogo bolj razširjene kakor se splošno misli. Policija je te dni odkrila pravi tajni bordel v zapadnem delu mesta. V njem so se shajale vesele in lahkežive deklice pri neki gospodini, ki je vršila obenem funkcije zvodkije. Prav pridno so tja zahajali bogati kavalerji, ki so plačevali znatne svote mladim deklicam.

Drobna policijska kronika. Aretiran je bil neki mladenič radi beračenja. Odhajal je k vojakom, pa si je skušal pri ljubljanskih trgovcih nabrati nekaj denarja za dolgo pot. Radi suma tajne prostitucije je bila danes jutraj prileta neka elegantna gospodična. Odpeljali so jo v zapor. Kinu Matici je neznan tat ponoči odnesel 200 Din vredno reklamno barvano sliko. Prijavljena je goljufija zneska 120 Din. Prilavljenih je več slučajev pasjega vraga. Radi prestopa cestnopoljskega reda je ovađenih 14 voznikov.

Otroške obteke: Kristofčič - Bučar.

Ugoden nakup nogavic, vožen in žepnih robcev le pri O. Dobeću Pred škofijo. 51L

Ribiške priprave, orodje in streljivo, tovske potrebine ter vsa popravila pri puškarnju F. K. Kaiser, Ljubljana. 13 L

Iz Celja

Popis prebivalstva. Srezi poglavar razglašajo, da se prične 1. aprila radi predpisa velikega župana mariborske oblasti popis prebivalstva v policijskem rajonu celjskem. Popis se bo vršil potom hišnih pol in izkazov stanovalcev po staležu dne 1. aprila 1927. Hišnim lastnikom bodo v to svrhu dostavljene potom varnostnih organov potrebne listovine. Popis mora biti končan do 6. aprila.

Občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice, ki bi se imel vršiti 24. t. m., je preložen na četrtek 31. marca. Vrši se ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Mladinska organizacija »Edinost« v Celju priredi jutri 25. t. m. svoj prvi društveni izlet na Oro Oltko. Odhod iz Celja z vlakom ob 7.45 zjutraj.

Beethovnova Deveta simfonija v Celju. Mariborska Glasbena Matica priredi dne 10. aprila v Celjskem domu Beethovnova Deveto simfonijo. Vstopnice se lahko naroče v predprodaji pri tvrdki Gorčič & Leskovšek na Kralja Petra cesti.

Iz Maribora

Kolesarji in obitavci. V spomladanskem času se vanko leto obnavlja boj med brezobzirnimi kolesarji in pešci. Kolesarji se naravno izogibajo nanovo posutih cest in potov ter se raje vozijo po pešpotih, ki so sicer določene za pešce. Tam, kjer ni posebno živahnega prometa, to ne dela nikakih težav in sitnosti, drugače pa je v mestih in neposredni okolici. Pešec, ki se izogne mestnemu vrvežu in išče po solnčnih slehah oddiha, je v stalni nevarnosti, da ga povozí kak kolesar. V Mariboru je posebno na glasu Tomšičev dvoredni in pešpot proti Kamnici. Oba ta kraja sta priljubljena zlasti v zgodnjem pomladanskem solncu za pešce, a tudi kolesarji si jih najraje izbirajo za svoje pomladanske vaje in trenaja. Saj jim nihče ne bo kvariti veselja, toda toliko obzirnosti napram drugemu obitavstvu pa že tudi lahko zahtevamo od kolesarjev, da si za svoja dirkališča izberejo ceste, kjer ni pešprometa, ne pa izprehajališča, ki so ves dan obljubena. Policija pa bo morala zlasti Tomšičevemu dvorednu posvetiti vsaj za nekaj časa vso pažnjo, da prepreči nesreče, ki so sicer neizogibne, kajti vsak čas se lahko pripeti, da bo povozen kak otrok.

Mariborska podružnica SPD je imela minuli terek svoj redni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Iz poročil posameznih funkcionarjev posnemamo, da je društvo zelo mnogo storilo za povzdigo turistične in Pohorju in Kozjaku. Uspehi smotrnega dela se že vidno kažejo in obisk naših pohorskih koč od leta do leta narašča. Denarni promet društva je znašal v minulem letu nad pol milijona Din, kar pač najboljša priča o živahnem delovanju. V celoti je bil sopol izvoljen dosedanjí odbor. Pri slučajnostih se je razvila zanimiva in živahna debata, tekoma katere je bilo iznešenih več dobrih in koristnih predlogov.

Orežje si za otrok! Nepredvidno ravnanje z orožjem je povzročilo že mnogo nesreč pri odraslih, naravnost neopustljivo pa je, dajati orožje otrokom. Včeraj se je radi lake nepredvidnosti pripetila v Mariboru nesreča, ki ne bo ostala brez posledic. V Gregorčičevi ulici se je neki 22letni Ludvik Schmidt igral na dvorišču. Na sosednem dvorišču je nek njegov sošolec streljal s flobovko tako nepredvidno, da ga je zadrl v spodnjo željust. Dečka so prepeljali takoj v bolnico, kjer so ga morali operirati.

Kalamitete v mariborski bolnici. Mariborska bolnica je po prevratu postala središče za celo mariborsko oblast. Naval bolnikov je tako velik, da je bolnica vse leto zasedena in mora omejiti sprejemanje bolnikov le na najtežje slučaje. Ponovno se je že povdarjala potreba povečanja, toda doslej so se vsi ti načrti izjalovili radi pomanjkanja finančnih sredstev. Da bo kalamiteta še večja, bodo s 1. aprilom reducirani vsi stazisti, tako, da bodo morali nad 800 bolnikov oskrbovati 4 primarji in 2 pomožna zdravnika. Da je v takih razmerah vsako skrbno negovanje bolnikov nemogoče, je pač jasno. Mesto da bi se zdravniške osebe pomnožilo in bolnica potrebam primorno povečala, hoče kleroradikalna vlada še to, kar imamo, reducirati.

Sokol

Pred glavno skupščino JSS

V dne 25., 26. in 27. t. m. se bodo vršili v Beogradu delegati vseh žup, okoliroma društvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza k VIII. glavni skupščini. Člani glavne skupščine so delegati žup in društev in člani starešinstva JSS. Vsaka župa pošlje na skupščino za vsakih 500 članov in članic po enega delegata.

V soboto, 26. t. m. ob pol 10. se bo vršilo slovesno odprtje spominske plošče v vojni padli Sokolom v dvorani sokolskega društva Beograd-Matica. Popoldne ob 3. se vršita seja zbora župnih načelnikov in seja urednikov sokolskih listov, ob 5 pa bo seja prosvetnega zbora in socijalnih odsekov. Zvečer ob 8. je zaupni zbor delegatov.

V nedeljo ob 9. dopoldne se prične glavna skupščina v dvorani beogradske občine. Na njej bo podalo starešinstvo JSS po poročevalnih poslovnih odsekih bilanco dela v preteklem poslovnem letu. Točna in resnična bo ta bilanca in iz nje bo razvidno prizadevanje in vse ogromno idejno, tehnično in gospodarsko delo jugoslovenskega Sokolskega.

Stevilni in obče važnosti za naša Sokolska so predlogi žup, predlogi starešinstva in njegovih odsekov, o katerih se bo obravnavalo na skupščini. Med njimi sta predloga odbora JSS o finančni strani sokolskega praznika 1. decembra in o II. jugoslovenskem vesokolsem zletu, ki naj bi se vršil 1929. ali 1930. leta. Glavna skupščina bo odločila ali naj se vrši v Beogradu ali pa v Ljubljani.

Med predlogi starešinstva JSS je predlog: Glavna skupščina skleni, da morajo vsa društva kolkovati svoje dopise z obmejnim sokolskim kolkom, ravno tako tudi vse vstopnice svojih prireditev; društva naj vplivajo na svoje članstvo, da se ob vsaki priliki poslužuje kolka. Čisti dohodek od obmejnega kolka se vloga v »Obmejni fond«, ki je namenjen izključno za podporo obmejnih društev. Naslednji predlog govori o proslavi 10letnice osvobodjenja in ujedinjenja Jugoslovenov. Jugoslovensko Sokolstvo je dolžno proslaviti ta jubilej na najslavnejši način. Način proslave bo odredilo starešinstvo JSS. Župe Beograd, Novi Sad, Tuzla, Sarajevo, Skopje, Kragujevac, Niš, Zajčar in Užice bodo morale prirediti na Vidovdan 1928. leta v Skoplju pokrajinski zlet pod vodstvom župe Beograd. Na ta zlet bo pozvano celokupno jugoslovensko Sokolstvo, da proslavi na zgodovinskih tleh naše velike domovine jubilej osvobodjenja. Končno predlaga starešinstvo JSS osnutek fonda »Zaklada brata dr. Ivana Oražana«.

Po predlogih se bo določil delovni program za leto 1928. in po poročilu revizorjev in absolutorija starešinstvu se bodo vršile volitve novega starešinstva JSS. Zelim glavni skupščini JSS te naše najlepše jugoslovenske organizacije najlepših uspehov. Zdravo!

Sokolski Glasnik JSS ima v 5. in 6. številki vsebino: Ante Brozović: Slava našoj braći! - Dr. Riko Fux: Jan Hiller. - Anuška Jug-Cigolova: Pri prvi prednjački tečaj za Sokolice. - Tuna: Sokolstvo u radu za narod. - Iz starešinstva JSS. - Iz župa. - Iz slavenskog Sokolstva. - V prilogi so poročila za glavno skupščino v Beogradu.

Telesna vzgoja v Poljski. Nedavno se je sestel v Varšavi prosvetni svet, ki je razpravljaval o telesni vzgoji v Poljski. Glavni referat o temu je dala poljsko Sokolstvo. Značilen je bil govor, s katerim je otvoril posvetovanje markšal Pilsudski, ki je govoril o neobhodni potrebi telesne vzgoje v vojski. Šoli in narodu. Sklenjeno je bilo, da se osnuje visoka državna šola za telesno vzgojo.

Polovična vojnja za glavno skupščino JSS v Beogradu je dovolilo ministrstvo sobratičja vsem delegatom, ki se udeležijo skupščine. Veljavna je od 22. do 30. marca tega leta.

Starešinstvo JSS odpotuje na glavno skupščino v Beograd 25. tm. ob 9. dopoldne z brzovlakom. Delegati žup oziroma društev se priključijo starešinstvu na poedinih postajah.

Poslano

Na objavljenem »Poslanu« Zadruga stavbenikov javno potrjuje, da nism nikdar poslali za koncesijo sidiati stavbe, pač pa sem oblastimeno opravil izvrševati projekte in zastopati pri vdanju interesu stavljenih gospodarjev, kar je morda nekaterim stavbenikom neoprijeto.

Preko tega prosim cenj. občinstvo nadaljne naklonjenosti. 208-n Arh. Ivan Zupan.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prednjeni in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Žrlozlozha: Kredit. Ljubljana. Telefon 40. 457 541. 113 114

To in ono

V Dunav je padel

V nedeljo zvečer se je priotelila na parniku, ki prevažala potnike iz Bratislave v Petržalko, nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. 29letni šofer Anton Travníček zaposlen v tovarni Matador v Petržalki je bil v nedeljo zvečer s svojo ženo v Bratislavi. Domov grede sta se hotela prepeljati preko Dunava v Petržalko. Ko sta hotela stopiti v čoln, nista opazila, da je čoln že pol metra oddaljen od pristaniškega mostu. Travníček je srečno skočil v čoln in opazil, da si žena ne uma skočiti za njim. Zato je skočil nazaj, toda razdalja med čolnom in mostičkom se je ta čas toliko povečala, da je dosegel mostiček samo z rokami. Omahnili in padel v Dunav.

Njegova žena je začela klicati na pomoč, na kar se je čoln ustavil. Toda Travníček je bil že v valovih Dunava, ki so ga zanesli med tovarne ladje, kjer je utonil. Trupla doslej še niso našli. Tragičen dogodek je vzbudil med prebivalstvom tem večje sožalje, ker je bil šofer šele tri dni oženjen.

Henry Rochette in njegove lopovščine

Leta 1908. je poslovala v Franciji 150 dobro organiziranih agentur, ki so pomajale po deželi delnice raznih eksotičnih podjetij s sedežem v Mehiki, Indokini, Sudanu itd. Tupatam so se pojavile delnice tudi na borzi, kjer sicer niso kotirale, vendar so se pa še dosti dobro držale. Držale so se dotlej, dokler jih ni prišlo mnogo v promet, na kar je njihova vrednost rapidno padla.

Šef teh podjetnih agentur je bil zloglasni Henry Rochette, o katerem smo že poročali, da so ga francoske oblasti nedavno aretirale. V Melunu, kjer je bil rojen, je začel Rochette svojo kariero kot natak v kolodvorski restavraciji. S pomočjo skromne dedščine, ki mu je pripadla po očetovi smrti, se je preselil v Pariz, kjer se je hotel posvetiti računski stroki. Zdi se pa, da nikoli ni bil dober računar, kajti leta 1908. so oblasti ugotovile, da je v njegovih knjigah vpisanih nad 200 milijonov priseljenega denarja. Na podlagi te ugotovitve je bil Rochette obsojen na 3 leta težke ječe. Toda mož je imel dobre zveze in tako je prišla njegova afera pred parlament. Obsojeni slepar je izposloval parlamentarno preiskovalno komisijo in odgovoril na kazni tako, da se je izpremenila afera iz kriminalnega zločina v politični zadevo. Kljub temu je ostalo pri obsojdi, samo kazen mu je bila znižana na 2 leti. Pa tudi te kazni slepar ni hotel odsedeti. Izprosil si je pri sodišču dovoljenje, da se smel posetiti svojo, baje bolno hčerko v nekem primorskem mestu, od koder je potem pobegnil v Mehiko.

Zastor je padel in se znova dvignil 1. 1914. ob izbruhu svetovne vojne. Rochette se je pojavil v Atenah, od koder je odpotoval preko Avstrije v domovino. V Avstriji so ga aretirali in poslali v koncentracijski tabor. Kot interniranec se je spomnil, da je v življenju že marsikaj ponaredil in zato lahko ponaredi tudi potni list. Res ga je ponaredil in prispel srečno v Francijo. Tu je oblekel vojaško suknjo in hotel nadaljevati svoje pustolovščine pod tujim imenom. Toda vojaške oblasti so ga kmale razkrinkale in aretirale. Kot jetnik je prišel v znanem vojenskem procesu proti Bolu-paši, iz česar je razvidno, da je imel stike z najvišjimi krogi. Ker so pa stare tožbe radi njegovih finančnih malinacij pred vojno še vedno tekale, je bil znova obsojen na 2 leti ječe in 3.000 frankov denarne globe.

Toda tudi s to kaznijo Rochette še ni bil ugnan. S pomočjo svojih zvez si je znal izposlovati, da je bil na tistem pomiloščen, nakar je za par let izginil in

se pojavil še 1. 1922. To pot pa ni imel sreče. Policija ga je prav kmalu zalotila na neki slepariji in dobil je vnovič eno leto. Odsedel je le dva meseca, na kar je položil 40.000 frankov kavcije in bil izpuščen. Leto pozneje je stal znova pred sodiščem, a sedaj za spremembo enkrat kot tožitelj. Nekdo ga je razžalil in Rochette je vložil tožbo, pri kateri je imel srečo. Sodišče je obtoženca obsodilo.

Te dni se je Rochettovo ime zopet pojavilo v novinah. Gre za 40 milijonov zlatih frankov, ki jih je Rochette izvalil od raznih navidezno z borznimi sleparijami, o katerih smo že poročali. Tudi sedaj se za njegovo afero zanima politika in prišla je na razpravo celo že v francoskem parlamentu, vendar pa to pot na način, ki Rochettu gotovo ne bo všeč. Par poslancev je namreč vložilo interpelacijo, v kateri opozarjajo na dolgo serijo Rochettovih sleparij in zahtevajo zanj eksemplaricno kazen. In justični minister je res odgovoril, da se bo postopalo proti Rochettu z vso strogostjo zakona.

Zdravnik, ki je moril pacijente

V Lyonu se prične tedi senzacionalna razprava proti specialistu za kožne bolezni Pierru Bourguatu, ki je kot zdravnik umoril inkasanta neke velike trdnice Jacquesa Rumba in več svojih pacientov. Obtoženec je sin nekega lyonskega profesorja. Srednješolski in univerzitetni študij je dovršil tik pred svetovno vojno in sicer z odliko. Leta 1914 se je kot vojaški zdravnik odlikoval na bojnem polju, kjer je bil šestkrat ranjen. Za svojo hrabrost je bil odlikovan s križcem častne legije.

Po vojni se je naselil Bourgat v rodno mesto in se je oženil s hčerko zdravnika Avierinosa in razširil svojo že itak ugledno klijentelo s pacienti svojega lasta, ki se je umaknil v zasebno življenje. Žena mu je kmalu rodila dete in tako se je obetala mladima zakoncem srena bodočnost. Naenkrat je pa nastala v značaju uglednega zdravnika nenavadna izprememba. Postal je nervozen in nezadovoljen z rodinim življenjem, začel je občevati z drugimi ženskami in se udeleževati orgij v nočnih lokalih. Kmalu se je ločil od svoje žene in ko je bil svoboden, je nadaljeval svoje burno življenje. Imel je sicer lepe dohodke, toda v družbi krasotice in številnih prijateljev je zapravil toliko denarja, da je stal kmalu pred krahom. Ko je zabredel v finančne težkoče, je ponaredil menico in prispel vred sodišče.

V juniju 1925 je bila odredjena v njegovem stanovanju hišna preiskava, ki pa ni dosegla zaželenega uspeha. Pač pa je vzbudil v stanovanju pozornost policije smrad po trupu. Odrejena je bila ponovna hišna preiskava, pri kateri je policija našla v podstrešju na trupu inkasanta Rumba, ki ga je Bourgat umoril v marcu 1925. Nesrečnež je nekaj dni pred svojo tragično smrtjo inkasiral za firmo 8500 frankov, ki jih pa ni izročil firmi. Zato je bil in kontumacia obtožen Bourgata je policija po strašnem odkritju aretirala. Pri zaslišanju je odločno tajil, da bi bil inkasanta umoril. Trdil je, da se je inkasant v njegovi ordinaciji sibi zastrupil in sicer iz strahu pred kaznijo, ki mu je pretila radi pomevbe. Da se izogne konfliktom s policijo, je Bourgat skril truplo na podstrešju.

Policija je zaslišala inkasantovo vdovo, ki je izpovedala, da je imel njen mož v gotovini 18.000 frankov in da torej ni bilo povoda, da bi radi neznanega zneska izvršil samomor. Aretirani Bourgat je iz neprevidnosti svojim tovarišem v zaporu priznal, kako je umoril inkasanta s tem, da mu je vbrizgal namesto leka strup. Po mestu krožijo vesti, da je Bourgat na sličen način umoril še več svojih pacientov.

Proces bo torej zelo zanimiv. Trajal

bo najmanj teden dni in lyonska javnost napeto pričakuje novih odkritij iz Bourgatove zdravniške prakse.

Menihova kletev

Na otoku Lokrumu pri Dubrovniku stoji starinski samostan, ki ga je ustanovil za časa križarskih vojn kralj Richard Levji. V tem samostanu so živeli cela stoletja frančiškani. Samostan je bil last mesta Dubrovnika. Brat cesarja Franca Jožefa, nadvojvoda Maksimilijan, poznejši mehiški cesar, je zahrepenel po tem otoku, ker je ljubil naravo, gore, gozdove, zlasti pa morje. Zgradil je bil znani grad Miramar pri Trstu in je uredil na strmi skali krasen park, nato je kupil tudi otok Lokrum. Menihi so se morali preseliti in tu pripoveduje stara pravljica, da je izrekel neki frančiškan pred odhodom iz samostana grozno kletev, da mora vsak lastnik otoka umreti nasilne smrti.

Cesar Maksimilijan je bil prvi, nad katerim se je izpolnila ta kletev. S svojo mlado soprogo se je često pripeljal na jhti na otok Lokrum, ne da bi slutil, kaj ga čaka v življenju. V Miramaru je sprejel mehiške odposlance in cesarsko krono ter se odpravil iz tržaškega pristanišča v Mehiko. Baje je bila njegova soproga Charlotta, ki je hotela na vsak način postati cesarica in res se je kmalu vrnila kot cesarica v Evropo. V slavi pa ni našla sreče. Vrnila se je bolna in potra, kakor da sluzi Maksimilijanovo usodo. Ko se se izjalovile vse njene nade na pomoč evropskih veselil, je sirota zblaznela. Odpravljali so jo v njeno domovino, kjer nikoli ni izvedela za tragično smrt svojega soproga.

Otok Lokrum je dobil pozneje princ Rudolf. Podaril mu ga je njegov oče, dedič po Maksimilijanu Po Rudolfov smrti je dobil otok nadvojvoda Ferdinand d'Este, ki je dal vse dragocenosti prepeljati na Dunaj. Tudi njega je doletela tragična smrt. Sedaj so v samostanu na otoku Lokrumu zopet frančiškani.

Ženske dobe brade in kopita

Gorje nežnemu spolu! Perspektive bodoče ženske generacije niso baš preveč rožnate, o čemur nas skušata prepričati dva brihtna Američana.

Nedavno je bil v Chicagu kongres zdravnikov za človeške noge. Na kongresu se je ugotovilo, da danes sleherni Američan premalo hodi. Vsak se raje vozi in posledica tega je pomelkovanje nog. Da to za bodoče pokoljenje ne bo imelo ugodnih posledic, je umevno.

Naravnost črni časi pa se obetajo nežnemu spolu. Na kongresu je predaval tudi zdravnik, ki je napovedal za leto 2000 nenavaden pojav. Stopala nog — zlasti ženskih — se bodo spreminila v kopita. Ženske nosijo previsoke pete, prsti se bodo zvili in z ozirom na tesno obliko čevljev tudi ni več daleč čas, ko se bodo prsti sklenili v eno samo maso. Ženska noga bo zadobila obliko kopita...

Tako torej Američan. Angleški zdravnik dr. Joscelyne, ki je služil na otoku Borneo pa priobčuje v londonskem »British Medical Journalu« poročilo, ki gotovo ne bo obradovalo nežnega spola. Dr. Joscelyne se v svojem članku bavi z vsemi ugodnostmi in kvarnimi posledicami, ki jih nudi dečja glavica in prihaja do zaključka, da bodo ženske v par stoletjih dobile brade. Svoja izvajanja utemeljuje na podlagi dolgoletnega opazovanja V raznih vaseh na otokih Java in Borneo je namreč običaj, da si moški puste rasti dolge lase, a jim zato ne raste brada. V drugih selih, kjer si moški strizžejo lase, je opažati, da večini poganja tudi brada. Slična usoda čaka Evropejke in Američanke, če bo več generacij zaporedoma pristriženih na »pisker-lonec«. Zato je računati, da bodo ženske kmalu prav tako kosmate v obraz kot moški!

Res krasna perspektiva, zlasti za — brivce!

Junaški zdravnik

V ponedeljek jutraj je bila budimpeštanska postaja obveščena, da se je pri pokopališču v predmestju ustrelil neki elegantno oblečeni mladenci. Rešilna postaja je poslala v predmestje avto pod vodstvom zdravnika dr. Ludovika Racza. Spotoma se je avtomobil rešilne postaje na ovinku neke ozke ulice zaletel v bližnjo hišo tako, da se je prevrnil in popolnoma razbil. Zdravnika je vrglo iz avtomobila daleč v stran, kjer je nezavesten obležal. Tudi šofer in dva sanitetna uslužbenca so bili ranjeni. K sreči se niso onesvestili in tako so potegnili zdravnika izpod razbitega avtomobila ter ga spravili k zavesti.

Ko se je zdravnik zopet zavedel, je naročil uslužbencem rešilne postaje, naj ga na nosilnicah odnese k samomoricu. Naložili so ga in odnesli po cesti en kilometer daleč na kraj samomora, kjer so našli truplo 24letnega poštnega uradnika Ludovika Redeyja. Pri njem so našli pismo, v katerem pravi, da je izvršil samomor radi nesrečne ljubezni. Težko ranjeni zdravnik je imel še toliko moči, da je ležec na nosilnicah pregledal truplo. V tem je prispel na kraj samomora samomoriclav oče trgovec Aleksander Redey, ki ga je tragična sinova smrt tako pretresla, da se je onesvestil. Težko ranjeni zdravnik rešilne postaje se je dal odnesti k nesrečnemu očetu in mu potom injekcije vrniti zavest. Ko je bilo to samaritansko delo končano, se je zdravnik vsled bolečin in izgube krvi ponovno onesvestil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so njegovi kolegi ugotovili, da ima pretresene možgane.

Zločinski naklepi milijarderskih sinov

Milijonarska sinova Leopold in Loeb, ki sta bila radi umora 10-letnega Bobby Franka v Chicagu obsojena na smrt, a nato pomiloščena na dosmrtno ječo, nadaljujeta tudi v zaporu svojo zločinsko podjetje.

Nedavno smo poročali, da sta zasnovala obširen načrt, da pobegeta iz zaporov državne jetnišnice v Jolietu. V zaro to sta pritegnila šest kaznivcev, čijih naloga je bila, da pravočasno odstranijo paznike in jima omogočijo beg. Jetnike sta podkupila z vtihotapljenim denarjem, obljubila pa sta jim še večjo nagrado, čim dosežeta svobodo. Sest jetnikov je v zaporu res povzročilo pravo revolucijo; umorili so paznika, ki jim je skušal preprečiti beg, in res pobegnili. Leopold in Loeb, ki sta poslala druge po kostanj v žerjavico, pa sama nista imela poguma, da pobegeta. Policija je tudi ubegle jetnike kmalu izsledila in trije so bili radi umora paznika obsojeni na smrt. Pri razpravi so priznali, da sta jih Leopold in Loeb pregovorila k begu.

Kmalu po tem neuspehu je Leopold znova pregovoril več kaznivcev, da bi se uprli in pobegnili, a tudi ta zaro ta se je izjalovila.

O brezmejnem cinizmu obeh zločincev pa priča najnovejši zločinski poizkus, ki so ga odkrili te dni. Leopold in Loeb sta zasnovala demonski načrt. Leopold je podkupil jetnika Delgoda, ki

je opravljal službo kuharja, da naj z arzenom zastrupi vse paznike, nakar bi jetniki lahko pobegnili. Delgod je pristal na podli zločin, ki bi se bil moral izvršiti preteklo soboto. V zadnjem hipu pa se je skesal in vse skupaj prijavil vodstvu kaznilnice. Proti Leopoldu in Loebu bodo sedaj oblasti izvedle energične mere in ju popolnoma izolirale od ostalih zločincev.

Še o zastrupljenju v Pragi

Kakor smo že poročali, je umrla nedavno v Pragi soproga bogatega zasebnika Vojtechovskega, ki je dal časa kazala znake zastrupljenja tako, da so oblasti že spčetka domnevale, da gre za umor s pomočjo močnega strupa. Čez nekaj dni se je razburjenje v javnosti poleglo, toda oblasti so nadaljevale preiskavo, da ugotove, od kod je neznan morilec dobil strup, s katerim je bila zastrupljena Helena Vojtechovska. Prvotno so preiskovalni organi mislili, da je preskrbel morilcu strup neki Klein, ki je stanoval v isti hiši in zahajal k Vojtechovskimi. Pozneje se je izkazalo, da je Otto Klein nedolžen. V ponedeljek jutraj se je napotila preiskovalna komisija iz Prage v severnočeško vas Chramosti, kjer je bila odredjena hišna preiskava pri sorodniku umorne Vojtechovske, na kar je bil Vojtechovski aretiran.

Aretiranca je izročila komisija orožnikom in se odpravila z avtomobilom v drugo vas, kjer se je Vojtechovski nedavno mudil. Tudi tu je bila odredjena hišna preiskava, ki pa ni dosegla zaželenega uspeha. Na povratku v Prago je komisija vzela Vojtechovskega s seboj in ga izročila sodišču. Tudi Otto Klein je še vedno v preiskovalnem zaporu. Proti Vojtechovskemu sta vloženi še dve civilni tožbi, kar dokazuje, da ni tako dobro situiran, da bi mu zavarovalnina v znesku 250.000 Kč ne bila dobrodošla. Umora osumljeni Vojtechovski pride pred poroto.

× Svoj lastni pogreb naročil in pripravil. Neki pariški brivec si je v vojni nakopal zastrupljenje s plinom. Te dni je odšel v pogrebni zavod, tam uredil vse potrebno za svoj pogreb in plačal 8000 frankov za pogrebne stroške. Prišel domov, je obvestil svojo hišno, da se bo ustrelil. Odšel je nato v svojo sobo. Hišnica je menila, da se brivec šali, bila pa je neprijetno presenečena, ko je čula, da je v sobi odjeknil strel. Brivca je našla mrtvega.

NOGAVICE

TRADE MARK

znamko in žigom

ALS

KLJUČ

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Samo še danes:

Samo še danes!

BURIDAN

Tajnisvene noči kralice v 22. senzacionalnih epizodah. V glavni vlogi razuzdana francoska kralica Margarita imenovana

FRANCOSKA MESALINA

Predstave točno ob 4, 7, in 9, uri. — Pri vseh predstavah svira naš pri-nano umetniški orkester.

Elitni Kino Matica, najlepši kino v Ljubljani. — Tel. 2124.

PRIDE: Rinaldo Rinaldi, salonski ljubavno senzacionalni vefilm. V glavni vlogi Luciano Albertini

Guido Romolotti:

Samomor

Noč. Reka. Preko mosta stopa neka postava. Postoji. Nekoliko trenutkov stoji na mestu, potem se naglo vzpne na kamenito ograjo. Neke druga postava, ki se je pojavila iz mraka, zagradi prvo in jo prodi čvrsto.

»Gospod!«

»Pustite me!«

»Ne delajte neumnosti!«

»To je poslednja. Pustite me.«

»Kaj hočete?«

»Umreti.«

»In potem? Kaj potem?«

»Kaj potem? Umrem, umirim se.«

»Varate se. Sedite tu, na ograjo. Tako...«

»Zakaj me zadržujete? Zdaj bi bilo že vsega konec.«

»Konec? Če pa bi vam po smrti ne dali niti deset minut odmora.«

»Kaj pravite?«

»Izveklili bi vas, položili na pare, fotografirali, secirali, da bi videli od česa ste umrli.«

»To bi pa vedeli, da sem umrl od zadušenja v vodi.«

»Ni da bi moralo biti tako. Smrt bi nastopila lahko tudi od zmrznjenja.«

»To je pač vseeno.«

»Ni vseeno. To bi bilo nekaj drugega. Nastopila bi pljučnica.«

»Tako ali tako, za mene bi bilo vsega konec.«

»Res, če bi ne bilo časopisov.«

»Časopisi... Kaj na onem svetu?«

Ne, ampak na tem, Oni bi pisali o

vašem življenju, prinašali bi intimne, zanimive podrobnosti, pripovedovali bi, kako so bili vaši starši blazniki vaš ded degeneriran človek, vaša stara mati prava...«

Mar mi je, naj le pišejo kar jim drago. Glavno je, da se jaz umirim.«

»Kaj pa če bo kakšen reporter izrazil sum, da vas je kdo pahnil v reko.«

»Naj le, kaj se to mene tiče.«

»Prav, ali oblast bo prišla na pokopališče, izkopala vas iz groba in zopet fotografirala. Vaše bedne ostanke shranijo v stekleno posodo s špiritom; to posodo prinesejo k sodišču o priklji obravnave, ki se bo določila nekega dne zavoljo vaše nasilne smrti; in srečni boste, če se to steklo ne bo razbilo ob glavi kakšnega advokata.«

»Gospod, zakaj me zadržujete, da ne izvršim svojega sklepa? Zakaj me pregovarjate, da se začenjam obotavljati?«

»Ne, ne... premislite se. Počakajte dneva. Ko vstane sonce, se vam bodo vse pošasti razpršile.«

»Niso pošasti. Vi ne veste za kaj gre. Imel sem ženo.«

»Razumem. Reva je umrla in hoteli ste za njo.«

»Ne, živa je. Ušla je.«

»In da se ji osetite, hočete skočiti v reko?«

»Odvedel mi jo je moj najboljši prijatelj.«

»Kaj niste vedeli za tisti stari pregovor: Kdor dobi prijatelja, izgubi ženo?«

»Kako naj bi bil mogel na to sploh misliti?«

»Dragi gospod, ko ima človek ženo mora misliti na vse.«

»Mar tudi tega, ko živi z njo petnajst let v zakonu? Imela sva tudi sina, ki je že odrasel mladenci.«

»Kaj tudi sina imate? Zaradi njega morate živeti.«

»To vam je prvovrsten nepridiprav! Pobegnil je iz šole, krađe po hišah ko srake in prodaja...«

»Vi ste vendar srečen oče! S takšnimi lepimi lastnostmi za trgovino, bo nekoč gotovo imovit mož.«

»Ali meni ni prav, da postane sin trgovec.«

»Kaj? Mar želite, da napravite iz njega državnega svetnika?«

»To ne; ali če bi se učil...«

»Bi postal praktikant in vse svoje življenje bi sedel med prašnimi akti, gladen in žejen, gol in bos.«

»Ne bi bil praktikant, nego...«

»Ka-li, učenjak? In to danes, ko je boljše iznati kakšno mast za čevlje, nego odkriti nov del sveta!«

»Pa naj bo. Morda imate vi prav. Le če bi teh preklethih dolgov ne bilo.«

»Dolgov? Pozabite na nje!«

»Pozabil bi jih že, ali drugi me spominjajo na nje.«

»Potem delajte nove in plačajte stare. Nato napravite popolnoma nove in plačajte nove in nadaljujte tako...«

»Lepo. To je izborn sistem. Povejte pa, ali se izplača trud, da nadaljuje človek svoje življenje na takšen beden, nepošten način?«

»Kakopak! Človek živi danes čaka-joč jutrišnjega dne.«

»Ne vem, če imate prav. Ali gotovo vem samo to, da ste mi odvzeli moč, da storim to, kar sem bil sklenil.«

»Prekrasno! Vi ste se torej odločili, da živite?«

»Ostanem na tem svetu! Hvala vam, gospod! Ne vem kako in s čim naj vam poplačam?«

»Če vam je do tega, da mi poplačate, bodite tako dobri in izročite mi svojo denarnico, s katero ste hoteli skočiti v reko.«

»Mojo denarnico?«

»Da! Ako se vam zdi, da je to premalo, dodajte še uro.«

»Uro?«

»Da. Pa še veržico, ker ura brez veržice bi ne bila popolna.«

»Vi... vi hočete mojo uro, mojo veržico, moj denar?«

»Dragi gospod, že celih pet ur čakam tu, da bi mogel nekomu reči: denarnico sem al pa se okopaš v reki; ali ker ste se vi že odločili za kopanje, sem moral z vami drugače govoriti.«

»Torej ste... torej ste... lopov?«

»Samo trgovec sem in čakam na svoje dobavitelje tu na mostu. Ne morem si dovoliti luksuza, da bi jih pričakoval v kakšni prodajalni, pisarni ali banki.«

»Brbljanja mi je dovoli. Bodite hvalježni, da vas ne naznanim policiji!«

»Kaj tako se obnašate napram svojem drugemu očetu? Napram človeku, ki vam je vdrgel daroval življenje?«

»Nehajte z budalostmi! Ne dam vam niti počenega groša.«

»Torej ste vi lopov?«

Kako!?

»Jaz sem vam dal misli, katerih uspeh je bil, da niste izvršili samomora.«

»Zares, prekrasne misli!«

»Pa mi jih vrnite.«

»Kar vzemite jih te svoje misli... in zbogom!«

»Da, zbogom in to za vedno, dragi gospod, ker se ne bova nikoli več videla.«

»Tudi jaz upam, da ne. Ostanite mi zdravi... in potrpite se, da najdete kakšno drugo opravilo, ako morete.«

»Postojte, postojte malo! Kam pa ste namenjeni? Domu? Sai morate vendar izvršiti samomor!«

»Jaz, da izvršim samomor?«

»Da, ker mi vračate sredstva, ki so služila za vašo rešitev, morate izvršiti svoj prvotni sklep. Skočite v reko, pa je vse v redu.«

»Vam se meša.«

»Če ne izvršite samomora iz proste volje, boste doživeli nekaj, kar niste pričakovali, ničvredneži!«

In dve postavi sta navalili ena na drugo. Nastalo je obupno rvanje. Ena od njih se je nagnila, omahnila in padla.

Nekaj je zabučalo v vodi. Druga postava se je sklonila preko ograje. Potem se je vzravljala in lahkih korakov krenila dalje.

»Ali je tu še mogoče govoriti o sreč? To so časi, da Bog pomagaj! Človek ne more niti samomora izvršiti, da ne bi bil v opasnosti, da ga kdo ubije!«

Postava se oddalj in izgine v mraku.

